

Delavci Razvojnega centra Tivoli stavkajo

Ker tri mesece niso prejeli plač, je 56 delavcev Razvojnega centra Tivoli ta teden začelo stavkati. S stavko zahtevajo plače za oktober, november in december, razliko do polnih plač za avgust in september, regres za letni dopust za leto 1998 in regres za prehrano med delom ter povračilo stroškov prevoza na delo za pet mesecev lanskega leta. Stavkajoče gradbene delavce vodi predsednik stavkovnega odbora Slavko Peternelj, pomagati pa jim skuša tudi Justi Arnuš, sekretarka območne organizacije ZSSS Domžale.

Uprava zasebne družbe je stavkajočim sporočila, da jim zaradi blokirane žiro računa ne more zagotoviti niti akontacije zamujenih plač. Tudi obračunske liste za plače jim bo lahko dala šele 5. februarja.

Sporočila je tudi, da jim po 1. februarju ne more več zagotoviti niti dela. Ponudila jim je pomoč pri prezaposlitvi v druge družbe, lahko pa tudi skupaj zahtevajo začasen prehod na zavod za zaposlovanje.

O razpletu stavke bomo poročali v prihodnji številki.

Ekonomsko-socialni svet je na seji to sredo ugotovil, da so pogajalci končali delo in da je dogovor o plačni politiki za leti 1999 in 2000 pripravljen. Zdaj se bodo o njegovi vsebini morali odločiti še pristojni organi posameznih socialnih partnerjev. Dogovor bo tudi dobra podlaga za nadaljevanje lani prekinjenih pogovorov o socialnem sporazumu. Kot vse kaže, se bodo pogajanja o novem socialnem sporazumu, ki ne bo vseboval poglavja o pokojninski reformi, kmalu nadaljevala.

Kot je povedal minister Tone Rop, dogovor ureja le pet elementov plačne politike, vse drugo je prepuščeno partnerjem, pristojnim za podpis kolektivnih pogodb dejavnosti.

ditev minimalne plače naj bi veljala tri leta, njeno višino naj bi usklajevali vsako leto po prvem trimesečju.

Regres za letni dopust bo praviloma znašal 102.000 tolarjev, največ pa 70 odstotkov povprečne plače v dejavnosti. Sindikati negospodarstva so predlagali povečanje regresa v negospodarstvu, vendar je to predmet pogajanj med parterji, podpisniki kolektivne pogodbe.

Dušan Semolič je menil, da obvladovanje stroškov dela ne pomeni, da so socialni partnerji lani dosegli vse cilje. Omenil je zlasti stroške države in nezmanjšano brezposelnost. Vprašal je, kam je šel kapital, prihranjen z zaostajanjem ra-

Plačna politika usklajena

Draginjski dodatek naj bi veljal do konca leta 1999 oz. do uveljavitve novega zakona o dohodnini. Ta dodatek – prvič bo izplačan oktobra – je na izrecno zahtevo delodajalcev podoben regresu za prehrano. Višina tega dodatka bo izračunana glede na pričakovano 0,5-odstotno mesečno rast cen. Zaradi rasti življenjskih stroškov se bodo plače letos prvič povečale s 1. julijem, drugič pa konec leta.

V prihodnjem letu se bodo zaradi rasti življenjskih stroškov plače povečale, ko bodo ti preseгли štiriodstotno stopnjo rasti. Rast cen od 4 do 5 odstotkov se bo upoštevala 0,85-odstotno, nad petimi odstotki pa stoodstotno.

Minimalna plača naj bi dosegla 58 odstotkov povprečja plač v predelovalni industriji. Nova ure-

sti plač. Semolič je tudi menil, da 70 odstotkov zaposlenih, ki zaslužijo manj od povprečja, ne zasluži dovolj za dostojno življenje.

Jože Stanič se je z njim strinjal, vendar menil, da bodo prihranki pri plačah verjetno čez nekaj časa omogočili nova delovna mesta. Sicer pa je za gospodarstvo pomemben socialni mir, zato po Staničevih besedah "ne bi smelo biti vse odprto".

Na pripombo Nevenke Lekše, da samostojni sindikati negospodarstva niso imeli možnosti vplivati na vsebino dogovora, je minister Rop odgovoril, da so predstavniki koordinacije sindikatov negospodarstva ves čas sodelovali na pogajanjih in tudi predlagali nekatere rešitve.

F. K.

**Ker protestni obhod
100 gozdarjev okoli
parlamenta ni zalegel,
bo po besedah Marjana
Ferčeca ob tretjem
branju zakona o skladu
kmetijskih zemljišč in
gozdov državni zbor
obkolilo vseh 2200
ogroženih gozdarjev.
Več na strani 2**

Delovna mesta 2200 gozdarjev še naprej ogrožena

Državni zbor je ta torek obravnaval predlog zakona o skladu kmetijskih zemljišč in gozdov. Za Syndikat gozdarjev Slovenije in še za marsikoga je bil sporen zlasti predlagani tretji člen, po katerem bi se čas, za katerega imajo gozdarska podjetja koncesijo za sečnjo in spravilo lesa, zmanjšal za najmanj devet, v skrajnem primeru pa kar za 19 let. Glasovanje o amandmaju na 3. člen, vložil ga je poslanec Desusa Zoran Lešnik,

je sprožilo zelo polemično razpravo.

Na glasovanju o Lešnikovem amandmaju, s katerim bi poslanci črtali vladin predlog o bistveno skrajšanem času obveznih koncesij za gozdarska izvajalska podjetja, je za Lešnikovo dopolnilo glasovalo 31, proti pa 33 poslancev. Vladin predlog je torej obveljal in gre še v tretje branje. Kdaj bo na vrsti, še ne vemo. Sekretar Sindikata gozdarjev Slo-

venije Marjan Ferčec pa že sedaj napoveduje, da se bo takrat pred državnim zborom zbralo vseh 2200 gozdarjev, s seboj bodo prinesli tudi svoje žage in druga orodja za delo. Na shod pred državnim zborom bodo povabili tudi lastnike gozdnih gospodarstev. Obeta se nam torej nova blokada glavnega mesta, saj ni nobenega razloga, da gozdarji ne bi bili vsaj tako odločni kot avto-prevozniki.

Državni zbor je prejšnji petek obhodilo kakšnih 100 gozdarjev, prišli so iz vseh gozdnih podjetij. Prišli so na poziv svojega republiškega odbora, da bi podkrepili zahtevo, naj poslanci zavrnejo vladin predlog o bistveno skrajšanem času veljave obveznih koncesij za sečnjo in spravilo lesa. Obhod so poslanci očitno prezrli, saj zahteve sindikata niso izglasovali.

Za amandma Zorana Lešnika so glasovali le tile poslanci državnega zbora:

Jože Avšič
Roberto Battelli
Samo Bevk
Mario Gasparini
Andrej Gerenčar
Franc Horvat
Jožef Jagodnik
Branko Janc
Avelio Janc
Mirko Kaplja
Ivan Kebrič
Bojan Kontič
Janez Kopač
Maksimilijan Lavrinc
Darja Lavtizar Bebler
Jože Lenič
Zoran Lešnik
Peter Lešnik
Rudi Moge
Eda Okretič Salmič
Anton Partljič
Peter Petrovič
Maria Pozsonec
Ciril Pungartnik
Ciril Ribičič
Jožef Špindler
Davorin Terčon
Janko Veber
Jožef Zimšek
Franc Žnidaršič

O evropskih svetih delavcev bo pripravljen poseben zakon

V Novi Delavski enotnosti št. 2, ki je izšla 14. januarja, smo objavili dopis Zveze svobodnih sindikatov Slovenije Državnemu zboru in Vladi Republike Slovenije, v katerem smo zahtevali, naj se uveljavitev direktive EU o evropskem svetu delavcev v slovenski nacionalni zakonodaji uredi s posebnim zakonom. Vlada RS je namreč v operativnem koledarju ukrepov za odpravo zaostankov pri vključevanju RS v Evropsko unijo v pregledu zakonov, ki izhajajo iz kratkoročnih prioritet Partnerstva za pristop, vključila tudi Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju. Glede na to, da Partnerstvo za pristop ne zahteva uveljavitve te direktive v nacionalni zakonodaji kot prednostno nalogo in ker gre tudi po mnenju predstavnikov Komisije EU v tem primeru za nadnacionalno urejanje pristojnosti in nalog, smo v ZSSS zahtevali, naj se uveljavitev te direktive v slovenski zakonodaji uredi s posebnim zakonom.

Na našo zahtevo smo dobili odgovor **Sonje Dražič** iz Sektorja za mednarodno sodelovanje in evropske zadeve Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve.

V dopisu nas obvešča, da je v zvezi s prevzemom omenjene direktive v slovenski pravni red slovenska delegacija obvestila predstavnike Komisije EU, da bo razmislila o pripravi posebnega zakona o evropskem svetu delavcev in da bo tak predpis sprejet do vstopa Slovenije v EU ter da je bil sprejem Zakona o spremembah Zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju v operativni koledar ukrepov uvrščen po pomoti, o čemer je ministrstvo že obvestilo vlado.

V odgovoru na našo zahtevo nam tudi zagotavljajo, da bodo v ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve tudi v bodoče poskušali usklajevanje slovenske zakonodaje z zahtevami EU voditi tako, da bodo upoštevani vsi potrebni strokovni predlogi.

Milan Utroša

Poslancev, ki so bili proti temu dopolnilu, ne bomo naštevali. Omenimo le, da sta se glasovanja vzdržala, bila pa sta v dvorani, Tone Anderlič in Richard Beuermann. Odsotnih je bilo kar precej poslancev, med njimi tudi Anton Delak, Polonca Dobrajc, Ivo Hvalica, Roman Jakič, Zmago Jeliničič, Miran Jerič, Jelko Kacin, Miroslav Luci, Borut Pahor, Ciril Pucko, Pavel Rupar, Bogomir Špiletič in še nekateri. Našteti pa bi brez dvoma lahko vplivali na rezultat glasovanja, mogoče so z rezerva za tretje branje.

F. K.

Že v prejšnji številki smo poročali o predstavitvi rezultatov raziskave Slovensko javno mnenje 1998 na Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije. Objavili smo tudi graf, ki dokazuje, da je zaupanje v sindikate šestkrat večje kot v politične stranke. Ta podatek mora po besedah Nika Toša med sindikalisti sprožiti novo samozaupanje. Anketni rezultat je verjetno povezan z letom velikih socialnih bojev, ki so jih vodili Svobodni sindikati. Mogoče bi bilo prav, če bi skupno nastopanje za skupne cilje še bolj razvili.

Iz množice podatkov, tabel in grafikonov smo tokrat izbrali še nekaj podatkov o včlanjenosti v sindikate in nekaterih zadevah, ki so za zaposlene še posebej zanimive.

Približno tretjina anketiranih je odgovorila, da je včlanjena v sindikat. Kot je povedal Niko Toš, se zadnja leta relativni delež včlanjenih skoraj ne spreminja. Še leta 1991, ko se je brezposelnost pri nas šele začela razraščati, je skoraj 10 odstotkov več anketiranih izjavilo, da so člani sindikata.

Na vprašanje, v kateri sindikat ste včlanjeni, je 16,9 odstotka ankeriranih odgovorilo, da v Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije, v Neodvisnost 1,1 odstotka, Konfederacijo Pergam 0,5 odstotka, v različne samostojne sindikate po ponogah in poklicih pa je sodeč po rezultatih ankete

Slovensko javno mnenje 1998

Več kot polovica v Svobodnih sindikatih

včlanjenih 7,6 odstotka anketiranih. Če upoštevamo le tiste, ki so se izrekli za člane sindikatov, pa je razpredelnica takale:

Članstvo v sindikatih

Organizacija	Odstotki
Zveza svobodnih sindikatov Slovenije	56
Neodvisnost	3,6

Konfederacija 90	3,0
Konfederacija Pergam	1,6
Samostojni sindikati panog in poklicev	25,3

Na vprašanje Milana Utroše, ali je mogoče, da so se nekateri člani sindikatov dejavnosti iz sestave ZSSS izrekli za člane samostojnih sindikatov panog in poklicev, je Niko Toš dejal, da to ni izključeno.

Predstojnik centra za raziskovanje javnega mnenja Niko Toš in raziskovalka Brina Malnar sta sindikalistom dala tudi nekaj nasvetov.

Anketarji tega namreč niso mogli preverjati.

Kakor koli obračamo podatke, je jasno, da je v ZSSS včlanjena precej več kot polovica vseh zaposlenih, ki se štejejo za člane sindikatov. Podatki neodvisne stroke torej kažejo, da so podatki, ki so jih v zahtevo za priznanje reprezentativnosti navedli nekateri drugi sindikati, več kot vprašljivi.

Delavci in drugi zaposleni se najpogosteje primerjajo po dohodkih. Kar 85 odstotkov anketiranih meni, da so razlike v dohodkih prevelike. Delež tistih, ki menijo, da je neenakost med ljudmi zaradi dohodkov prevelika, narašča iz leta v leto. Očitno je to posledica čedalje večje množice ljudi, ki ne zasluži dovolj za preživetje. Le 39 odstotkov anketiranih je odgovorilo, da dosega pričakovano življenjsko raven. Skoraj 80 odstotkov anketiranih se zato zavzema za zmanjšanje razlik v plačah.

Na vprašanje, kateri konflikti pri nas so najostrejši, je največ, kar 67 odstotkov, anketiranih menilo, da je to konflikt med delavci in vodstvom.

Precej ljudi še vedno razmišlja skladno z normami, ki so veljale v prejšnji družbeni ureditvi. To se posebej vidi pri mnenju, naj razlike v plačah zmanjša vlada (ta naj bi tudi nadzirala izplačila). Vlada naj bi tudi uredila, da bi vsi imeli delovno mesto, dostojno prebivališče, zdravstveno oskrbo.

Niko Toš je ta mnenja razložil takole:

»V ljudeh so ostale predstave o socialni in intervencijski vlogi države iz polpreteklega obdobja. To kar dela sedanja država, očitno ni skladno s pričakovani več slojev ljudi. Dokler bo veliko ljudi živelo v nestabilnosti, se bodo raje ozirali nazaj. Očitno so bile razmere v prejšnji ureditvi za ljudi znosnejše. Gledanje nazaj bo trajalo tako dolgo, dokler tega ne bodo prekrile nove pozitivne izkušnje.«

F. K.

F. K.

Plačna politika za leti 1999 in 2000 skoraj usklajena

Vlada je prejšnji četrtek obvestila javnost o tem, da je plačna politika za letošnje in prihodnje leto že določena. O tej problematiki je ekonomsko-socialni svet razpravljal to sredo (poročilo s seje na prvi strani).

Vladin predlog plačne politike temelji na oceni, da je bila politika na tem področju v zadnjih dveh letih uspešna. Plače so namreč rastle počasneje od produktivnosti. Ker plače tudi v prihodnje ne smejo ogroziti konkurenčne sposobnosti našega gospodarstva, naj bi bile bolj kot dosedaj odvisne od doseženih poslovnih rezultatov. To naj ne bi veljalo le za večino zaposlenih, za katere veljajo kolektivne pogodbe, ampak tudi za tiste, ki so plačani na kaki drugi podlagi. Po oceni vlade je bila plačna politika v preteklosti uspešna tudi zaradi uvedbe zakona o minimalni plači, zaradi česar so se v zadnjih letih zmanjšale tudi prevelike razlike v plačah.

Kot je na vladni tiskovni konferenci prejšnji četrtek povedal minister **Tone Rop**, bo vlada vodila politiko pospešenega povečevanja minimalnih plač, s čimer naj bi se te plače postopno približale evropskim standardom (polovica do dveh tretjin povprečnih plač). Zaradi takšne politike minimalnih plač se bodo razlike v plačah še naprej zmanjševale.

Plače naj bi se letos dvakrat uskladile z rastjo življenjskih stroškov (eskalacija). Prvič s prvim julijem,

drugič pa konec leta. Po predlagani eskalacijski lestvici se bodo izhodišče plače lahko povečale za 85 odstotkov rasti življenjskih stroškov.

Zaradi uvedbe davka na dodano vrednost pa se bodo plače konec septembra povečale še za **draginjski dodatek**. Do tega dodatka (po besedah Braneta Mišiča bo znašal 2000 do 3000 tolarjev) naj bi imeli pravico le zaposleni s podpovprečnimi plačami; ta meja je sedaj pri 168.000 tolarjih bruto. Delodajalci pa se nagibajo k temu, da bi draginjski dodatek prejeli le tisti, ki mesečno zaslužijo manj, kot je povprečje plač v predelovalni industriji, to je približno 140.000 tolarjev.

Kot nam je povedal **Brane Mišič**, si ZSSS pri pogajanjih o socialnem sporazumu, ki naj bi enako plačno politiko določil tudi za leto 2000, prizadeva za to, da bi bile s sporazumom določene plače le podlaga za pogajanja v dejavnostih. To pomeni, da socialni sporazum ne bo limitiral plač navzgor.

Pogajanja v dejavnostih pa bi po Mišičevem mnenju morala privedi do uskladitve izhodiščne plače za prvi tarifni razred z minimalno plačo. Po nekaterih izračunih bi povečevanje minimalnih plač na evropsko raven lahko privedlo do tega, da bi bile ob zadrževalni politiki v dejavnostih izhodiščne plače za prve štiri tarifne razrede manjše od minimalnih plač.

Strategija razvoja Zasavja je pripravljena

Podpredsednik vlade je prejšnji teden organiziral pogovor o strategiji regionalnega razvoja Zasavja, ki nastaja na pobudo Regionalnega centra za razvoj tega območja in ministrstva za malo gospodarstvo. Delovnega pogovora, bil je na Brdu pri Kranju, se je udeležilo le nekaj povabljenih, tudi novinarjev ni bilo nič več. Kot je dejal podpredsednik vlade Marjan Podobnik, je strategija pomembna zlasti zaradi tega, ker lahko za njeno izvedbo pridobimo tudi nepovratna sredstva Evropske unije. Projekt ima podporo lokalnih skupnosti, tudi nastal je na pobudo šestih županov.

Vlado Dimovski, eden od avtorjev projekta, je dejal, da gre za izrazito evropski projekt. Za njegovo izvedbo pa potrebujemo zakon o skladnejšem regionalnem razvoju in ta zakon je zato treba sprejeti čimprej. Pripravljalci projekta so izhajali iz analize sedanjega stanja, pri čemer so ugotovili kar precejšen zastoj Zasavja. Čeprav je položaj slab, pa vse ni slabo. Slabosti je toliko, da vseh ne bomo navedli. Ena večjih je bistveno premalo majhnih in srednjih podjetij. Slaba je tudi prometna povezanost. Med prednostmi so uvrstili tudi zaloge premoga. Glede TET 3 Dimovski meni, da je alternativa drugačen način financiranja, ki naj bi bil zanimiv tudi za zasebni kapital. Prednost je tudi hrbtnica 15 podjetij, od katerih nekatera dosegajo zavidljive rezultate. Med takšna podjetja je Dimovski uvrstil ETI, SVEO in TKI. Med hrbtnična podjetja pa sodijo tudi: Cementarna Trbovlje, Siporex Zagorje, IGM Zagorje, Steklarna Hrastnik, Papirnica Radeče in Predilni-

Vlado Dimovski, soavtor strategije, meni, da je alternativa TET 3 financiranje elektrarne z zasebnim kapitalom.

ca Litija. Na hrbtnična podjetja naj bi se po projektu navezala množica mikro in malih podjetij.

Čeprav je znanja v podjetjih še nekaj, ga je občutno premalo. Pri-

manjkuje zlasti vrhunskih menedžerjev in tudi tehnoloških strokovnjakov. To bo treba spremeniti s posebnim programom izobraževanja.

Po programu razvijanja podjetništva bi v Zasavju vsako leto odprli 120 novih delovnih mest, v 25 novih malih podjetjih pa skupaj kar 840 novih delovnih mest. V petih novih podjetjih naj bi vpeljali 10 novih proizvodov, v obstoječih podjetjih pa zamenjali pet proizvodov. Energetika v Zasavju naj bi ohranila vsaj 1300 delovnih mest.

Iz EU bi lahko dobili kar 70 odstotkov potrebnega denarja, to je 13 milijard tolarjev. Denar bo mogoče črpati le, če bodo projekti pripravljeni in potrjeni, na rapologo bo že leta 2000. Tega nepovratnega denarja pa ne bomo dobili, če ne bomo zagotovili svoje participacije. Do oktobra letos naj bi bilo pripravljenih že šest (6) programov za posamezna nova podjetja. Država mora že zdaj zagotoviti denar za pripravo teh programov. Ker je večji del letošnje proračunske pogače že

razdeljen, to ne bo lahko. Še pomembnejše pa je, da se sofinanciranje regionalnega razvoja Zasavja že zdaj vključi v pripravo proračuna za prihodnje leto.

Po besedah Vlada Dimovskega naj bi vlada strategijo kmalu obravnavala in jo tudi potrdila. Šele po vladni odločitvi bo projekt mogoče začeti operacionalizirati.

Janvit Golob, profesor na fakulteti za kemijsko tehnologijo, je povedal, da je v tovarnah kar precej znanja kemične stroke. Bil pa je kritičen do tega, da med znanostjo in podjetništvom ni sodelovanja. Da bi bil razvoj primerljiv z razvitim svetom, pa bi naša podjetja morala skrbeti tudi za primeren odnos do okolja.

Golob pozna pet doktorjev znanosti iz Zasavja, ki pa se tja ne želijo vrniti. Tudi inženirskega kadra naj bi bilo dovolj. Za to območje je po njegovem mnenju mogoče delati tudi iz Ljubljane, vendar je v Zasavju prej treba spremeniti mentaliteto.

Predstavnika ministrstev za gospodarstvo in za ekonomske odnose in razvoj (vabljenih ministrov ni bilo) sta o projektu izrazila pozitivno mnenje.

Miloš Čirič, Gea College, je menil, da nismo tako bogati, da bi se lahko obotavljali in pustili to možnost (denar EU) neizkoriščeno.

Franček Kavčič

Veto na zakon o bančništvu ni bil sprejet

Predsednik ZSSS Dušan Semolič je ta teden v državnem svetu vložil predlog odločilnega veta na zakon o bančništvu. Svoj predlog je državnim svetnikom utemeljil zlasti z nevarnostjo, da bo kakšnih 2200 delavcev agencije za plačilni promet zaradi tega zakona ostalo brez dela. Omenjeni zakon namreč posle opravljanja plačilnega prometa prenaša z omenjene agencije na poslovne banke. Semolič je v svoj predlog še zapisal, da bi zakon moral banke in hranilnice zavezovati k temu, da bi prevzele zaposlene na agenciji.

Semoličevega predloga ni podprlo dovolj državnih svetnikov, po uradnem izpisku glasovanja je za odločilni veto poleg predlagatelja glasovalo še devet svetnikov: Polde Bibič, Jože Ilc, Petra Kersnič, Vladimir Korun, Vekoslava Krašovec, Dušan Rebolj, Boris Šuštaršič, Albert Vodovnik in Milan Zver. Proti je glasovalo 14 svetnikov, vzdržani pa so bili trije. V oči bode, da tudi tokrat nekateri svetniki, ki jih lahko prištevamo k Združeni listi, niso podprli Semoličevega predloga. Menda je bilo vzrokov več, glavni naj bi bil ta, da je v poslovnih bankah že sedaj kakšnih 600 presežnih delavcev, zaradi česar torej ne morejo sprejemati še novih.

Državni svet pa je izglasoval sklep, s katerim je Banko Slovenije, Vlado Republike Slovenije, svet agencije za plačilni promet in druge prevzemnike plačilnega prometa pozval, naj oblikujejo program reševanja posledic prenosa plačilnega prometa na banke in hranilnice. Iz tega programa naj bi po sklepu državnega sveta nastal socialni sporazum, ki bi urejal prevzemanje delavcev agencije za plačilni promet v banke, upravne organe in program.

F. K.

Vodstvo ZSSS je ta torek na tiskovni konferenci obrazložilo svoj predlog za oceno ustavnosti 274. člena zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (predlog povzemamo na 12. strani). Ob tej priložnosti je Gregor Miklič tudi dejal, da je sprožitev ustavnega spora tudi posledica odrinjenosti sindikatov od odločanja o izvajanju in reformi pokojninskega zavarovanja. Vlada je večkrat poudarila pripravljenost za javni dialog o predlagani reformi pokojninskega zavarovanja, vendar je vsako drugačno mnenje označevala za nasprotovanje reformi. Samovščenost pri predstavnikih vlade je po mnenju vodstva ZSSS neizmerna. Dokaz za to trditve je podatek, da so bile lani vse ključne spremembe na področju delovne in socialne zakonodaje sprejete kljub nasprotovanju vseh sindikatov.

F. K.

Z novim letom se je Mariborska livarna na novo poslovno organizirala tako, da se bo poslej lahko še bolj uspešno spopadala z izzivi na domačem in tujih trgih, kamor izvozi 60 odstotkov celotne proizvodnje. O razvojnih prizadevanjih in o socialno-ekonomskem položaju delavcev v Mariborski livarni smo se pogovarjali s predsednikom sindikata kovinske in elektroindustrije v podjetju Brankom Medikom.

“V Mariborski livarni je od leta 1996 do 1998 potekala sanacija. S skupnim delovanjem vseh zainteresiranih – od vodstva podjetja preko SKEI do poslovnih partnerjev, države in bank – se je podjetju uspelo izvleči iz krize,” pravi Branko Medik. “Po zagotovilih vodstva smo z uspešno sanacijo celotnega sistema ustvarili pogoje, da bo lahko Mariborska livarna od letošnjega leta naprej poslovala pozitivno in stabilno. Vodstvo podjetja pa je pripravilo tudi Projekt združitve družb Mariborske livarne, ki naj bi prispeval k povečanju učinkovitosti in konkurenčne sposobnosti.”

Z boljšo organiziranostjo do večje konkurenčnosti

V Mariborski livarni so na začetku letošnjega leta izvedli reorganizacijo – družbe Aklimat, Baker in Armal so se s krovno delniško družbo Mariborska livarna združile v enotno podjetje z 990 zaposlenimi. Osnovni štirje programi se oblikujejo v profitnih centrih MLM Aluminijski, MLM Baker, MLM Armal in MLM Aklimat. V krovnem delu družbe so organizirane dejavnosti za splošne zadeve, za finance, za del razvoja in marketinga ter za komercialno. Podjetje za vzdrževanje in energetiko pa se je z invalidskim podjetjem združilo v novo podjetje MLM Storitve. V tem podjetju, ki ima status invalidskega podjetja, je zaposlenih 226 delavcev.

Kakšni pa so strateški cilji združitve družb? “V projektu združitve je navedeno, da so posamezni programi že doslej na zaposlenega ustvarjali bruto dodano vrednost od 20.000 do 31.000 mark in realizacijo od 59.000 do 91.000. Po letu 1999 pa bodo prišli do izraza tudi ukrepi na področju zniževanja stroškov, izpeljani pa bodo tudi programi za specializacijo proizvodnih programov. Programi bodo tedaj dosegli okoli 40.000 mark bruto dodane vrednosti na zaposlenega, realizacija pa bo preko 100.000 mark na zaposlenega,” pojasnjuje Medik.

Z novo organiziranostjo nameravajo v Mariborski livarni ohraniti delovna mesta in vrednost kapitala, povečati produktivnost, izkoristiti vse notranje proizvodne, razvojne, tehnološke in človeške resurse ter zagotoviti primeren donos kapitala.

Mariborska livarna, ki že zdaj izvozi okoli 60 odstotkov svoje proizvodnje, naj bi tako leta 2000 ustvarila 10,5 milijarde tolarjev celotnega prihodka in 417 milijonov tolarjev dobička iz poslovanja, leta 2002 pa že 11,6 milijarde tolarjev prihodka in 516 milijonov tolarjev dobička.

Zaradi reorganizacije ni noben delavec izgubil dela

Za doseg takšnih poslovnih rezultatov bo livarna uvedla v proizvodnjo tudi vrsto novih izdelkov, ki so plod lastnega razvoja. Gre za izdelke iz zahtevnih specialnih bakrenih zlitin, za obdelavo izdelkov iz bakrenih in aluminijastih zlitin, za program sanitarnih armatur,

Nova organiziranost Mariborske livarne

Z novo organizacijo dela do boljših poslovnih rezultatov

Branko Medik: Delavci Mariborske livarne smo za uspešno sanacijo podjetja veliko prispevali in relativno malo dobili.

za dopolnjen program kopalniške opreme, za proizvodnjo elektrod iz nizkolegiranega bakra za brezšivno varenje in podobno.

“Izjemno pomembno je, da v procesu reorganizacije ni izgubil dela noben delavec,” poudarja predsednik sindikata kovinske in elektroindustrije v Mariborski livarni Branko Medik. “Sindikati si prizadeva, da bi bilo v obeh podjetjih skupaj 1150 delovnih mest. Trenutno je 1139 zaposlenih.”

Kako pa v Mariborski livarni uresničujemo pravice delavcev? “Plače prejemamo po kolektivni pogodbi oziroma celo kakšno desetinko odstotka nad tem. Vendar pa delavci s plačami niso zadovoljni. Opozarjajo, da z njimi ne morejo več normalno preživljati svojih družin,” opozarja Medik. “Zato si v SKEI prizadevamo za dvig izhodiščne plače v panožni kolektivni pogodbi.”

Po Medikovih besedah ni mogoče pričakovati, da bi se lahko delavci v posameznih podjetjih dogovorili za dvig plač, dokler ne bo podpisana aneks k panožni kolektivni pogodbi. “Kadarkoli sindikalisti predlagamo vodstvu podjetja, da bi dvignili plače, nam direktor odgovori, naj se o tem dogovorimo v Ljubljani.”

Da so plače po sedaj veljavni kolektivni pogodbi zares prenizke Medik ilustrira tudi s številkami. V Mariborski livarni dobi delavec, ki ima 20 let delovne dobe in je razporejen v prvi ali drugi tarifni razred, mesečno nekaj več kot 60.000 tolarjev neto plače. Delavec, ki je razporejen v tretji ali četrti tarifni razred pa dobi mesečno okoli 70.000 tolarjev neto. V tarifne razrede od prvega do četrtega pa je razvrščenih več kot 70 od-

stotkov vseh zaposlenih. “Ob tem pa je treba upoštevati, da so pogoji dela v Mariborski livarni izjemno težki. Veliko delavcev mora delati v dveh ali treh izmenah,” poudarja Medik.

Delavci Mariborske livarne so lani dobili neto 87.000 tolarjev regresa za letni dopust, od tega 68.000 v bonih, 14.000 pa v gotovini. Regres so dobili v 8 obrokih, novembra pa so dobili dodatno še 5.000 tolarjev. “O izplačilu re-

gresa, ki nekoliko presega minimalno višino po kolektivni pogodbi, se je z vodstvom podjetja pogajal SKEI.”

Tudi regres za malice podjetje delavcem zagotavlja po kolektivni pogodbi. Delodajalec zaposlenim zagotavlja več menijev za malico, delavcem pa regresa ne izplačuje na roko. Nekateri delavci s tem sicer niso zadovoljni, res pa je, da je to za njihovo zdravo prehrano med težkim delom še kako koristno.

Sporni prevozni stroški

“O povračilu prevoznih stroškov za prevoz na delo se SKEI še vedno pogaja z vodstvom podjetja,” pravi Medik. “V panožni kolektivni pogodbi piše, da mora delodajalec strošek za prevoz povrniti. Vodstvo našega podjetja pa panožno kolektivno pogodbo tolmači tako, da priznava stroške prevoza samo tistim, ki niso iz Maribora. Na to bomo vodstvo podjetja še enkrat opozorili. Če ne bomo mogli najti skupnega jezika, bomo prisiljeni poseči po pravnih sredstvih za zaščito pravic, ki jih delavcem daje panožna kolektivna pogodba. V tem primeru bo delodajalec moral delavcem povrniti stroške tudi za nazaj,” pravi Medik.

Pripadnost podjetju in kolektivu

Kakšne posledice pa bo imel za delavce požar, ki je decembra lani uničil galvaniko in povzročil podjetju preko 100 milijonov tolarjev škode? “Požar je zagotovo hud udarec za Mariborsko livarno, vendar pa ga delavci ne bi smeli čutiti v svojih žepih, saj je podjetje ustrezno požarno zavarovano,” pravi Medik. “Delavci so z veliko zaskrbljenostjo sprejeli vest o požaru. Po tem, kako so pripravljani poprijeti za delo pri sanaciji, se vidi, kakšno privrženost čutijo do podjetja in kolektiva.”

“Veste, delavci Mariborske livarne smo dobri delavci, ker smo pripravljani marsikaj potrpeti, samo da bi ohranili podjetje in delovna mesta. Priznanje za uspešno sanacijo in ponovni razvoj Mariborske livarne si zasluži tudi vodstvo podjetja, s katerim sindikat korektno sodeluje. Če ne bi vsi skupaj tako ravnali, bi se tudi naše podjetje pridružilo številnim podjetjem kovinske in elektroindustrije v Podravju, ki so morala v stečaj. V minulem letu smo delavci Mariborske livarne veliko delali in veliko dali podjetju, za svoj prispevek pa relativno malo dobili. Upam, da nam bo v letu, ki je pred nami, to uspelo uskladiti.”

Tomaž Kšela

Svet delavcev v Steklarni Hrastnik deluje približno leto dni, pa ima že sklenjen participacijski dogovor z upravo. Kako deluje, kakšne ima odnose s sindikatom in z upravo, smo skušali izvedeti v pogovoru s predsednico sveta delavcev. Pogovarjali smo se v prostorih sindikata, pa smo uvodoma, morda netaktno, povprašali, ali predsednica sveta delavcev nima svoje pisarne.

Mi smo ponudili poln participacijski dogovor, uprava pa praznega

Jožica Štihec, predsednica sveta delavcev v Steklarni Hrastnik, o prizadevanjih za dober participacijski dogovor

Ali svet delavcev morda nima svojih prostorov? Vi verjetno niste profesionalna predsednica sveta ...

Delam kot administratorica, pisarno pa imam v proizvodni enoti, kjer sem zaposlena. Zato sem si za ta pogovor sposodila pisarno sindikata, ki je v upravni stavbi. Za sestanke sveta delavcev seveda imamo prostor v sejni sobi v upravni stavbi ...

Svet delavcev v Steklarni Hrastnik je med mlajšimi sveti v Sloveniji? Kljub temu ste že sklenili participacijski dogovor z upravo ...

Prvo sejo smo imeli januarja 1997, volitve pa so bile na pobudo sindikata julija istega leta. Z začetkom dela sveta smo počakali, da se je steklarina olastnila. Postopek lastninjenja se je končal novembra 1997 in potem je svet delavcev začel delati.

Ko že govorimo o lastninjenju, kakšno je lastniško razmerje? Kolikšen delež imajo v lasti notranji lastniki?

Ne vem natanko, vendar imamo zaposleni majhen delež, dosti manjšega od polovičnega. Smo pa kljub temu ustanovili družbo pooblaščenko za upravljanje delnic notranjih lastnikov.

Dialog med svetom delavcev in upravo je ponekod in včasih težaven. Kakšne so vaše izkušnje?

Steklarina Hrastnik ima enočlansko upravo. Kako sodelujemo? V začetku nam je direktor povedal, da si ne predstavlja, kaj je svet delavcev. Vendar smo dosegli zelo dobro sodelovanje, morda je pomagala naša vztrajnost. To kajpak ne pomeni, da direktor pristaja na vse naše zahteve, imamo pa zagotovljene vse zakonsko določene pravice.

Se pravi, da imate člani sveta delavcev nadomestila plač za čas, ko seje svet delavcev, seje pa so v delovnem času, itd?

Še preden smo sklenili participacijski dogovor, smo se z upravo dogovorili, da se čas sejanja sveta delavcev šteje za delovni čas, tudi če sejemo v našem prostem času. S participacijskim dogovorom pa smo si izborili nagrado za delo članov sveta v višini desetih odstotkov povprečne plače. Svetu delavcev uprava v skladu s participacijskim dogovorom zagotavlja prostore, administrativno pomoč, strokovno literaturo, časopise. Z udeležbo na seminarjih tudi nimamo težav.

Koliko članov šteje svet delavcev?

Trinajst, ob 749 zaposlenih. V svetu nimamo zaposlenega nobenega profesionalca. Najprej smo mislili nastaviti profesionalnega predsednika v svetu delavcev, ker sem pred izvolitvijo delala v proizvodnji v štirih izmenah. Uprava pa mi je namesto profesionalizacije na funkciji predsednice sveta delavcev ponudila enozimsko delo na drugem delovnem mestu in dovolj časa za delo v soupravi. Zato, pa tudi ker je funkcija predsednika sveta delavcev voljena, torej dolgoročno z vidika zaposlitve nestabilna, smo ta predlog sprejeli. Nimamo niti delavskega direktorja.

Kakaj ne?

Ker pravzaprav nismo natančno vedeli, kaj naj bi delal.

Ali ste v participacijskem dogovoru dosegli kaj več pravic, kot jih je zapisano v zakonu o soupravljanju?

Dobili smo nekaj več ur za izobraževanje, izposlovali smo si, kot sem omenila, tudi nagrado za člane sveta, deset odstotkov povprečne plače. Uspeli smo doseči, da za sredstva, ki jih ne porabimo, pa nam po zakonu pripadajo, konec leta v dogovoru z upravo določimo, za kaj se bodo porabila. Ali za izboljšanje pogojev dela, ali za zdravstveno zaščito, ali nemara za socialne namene. Svojega računa sicer nimamo, ko denar potrebujemo, se obrnemo na upravo, ki stroške, v okviru participacijskega dogovora seveda, pokrije.

Ali je svet delavcev lani porabil manj denarja, kot mu ga je po zakonu o soupravljanju pripadlo?

Ja, vendar dokončno še ne vem, koliko. Zdaj se bomo z upravo dogovorili, kako bi ga porabili. Ker v našem podjetju niso idealne razmere glede delovnih pogojev, se nameravamo pogovoriti, kje v tovarni bi ga bilo najbolj učinkovito vložiti, za izboljšanje delovnih razmer. Če naša sredstva za izbrani namen ne bodo zadoščala, jih bomo namenili za zdravstveno preventivo delavcev.

Kako sodelujete s sindikatom?

Zelo lepo. Dogovorili smo se o razmejitev interesnih področij. Vendar prihaja na sejah sveta delavcev tudi do mešanja obeh področij. V svetu delavcev je veliko članov sindikata, tudi iz njegovega vodstva. V nadzornem svetu imamo dva člana in enega zunanjšega. Sejo sveta delavcev imamo vedno pred sejo nadzornega sveta. Na prvi redni seji sveta delavcev po seji nadzornega sveta pa nam naši predstavniki v njem poročajo o njihovi seji.

S kakšnimi vprašanji ste se na svetu delavcev lani najbolj ubadali?

Lani smo se najbolj ukvarjali s pravilnikom o zaščitnih sredstvih in oblekah. Obstoječi pravilnik je bil zelo star, iz leta 1984, in življenje ga je povozilo. Dogajalo se je tudi, da so zaščitna sredstva prihajala z zamudo ali sploh ne. Pred štirimi, petimi leti se je ekonomski položaj steklarne poslabšal in od takrat je veljalo, naj bi vsi malo potrpeli. Varčevanje je zajelo tudi zaščitna sredstva. Zdaj imamo v pra-

vilniku o varstvu pri delu za vsako delovno mesto natančno določeno, kakšna zaščitna sredstva in kdaj jih mora delavec dobiti. Ukvarjali pa smo se tudi z usklajevanjem participacijskega dogovora.

Ali je bilo veliko usklajevanja? Vi ste dali predlog ...

Uprava pa je ponudila svojega. Mi smo dali zelo "polnega", uprava pa zelo "praznega". Upravi se je sleherna pravica, ki smo jo zapisali v predlog, zdela preobsežna. Zdelo se ji je, da je v predlogu preveč posneman zakon. V njihovem predlogu je bilo zreducirano celo vse, kar nam pripada po zakonu o soupravljanju. Najprej pa so nam poveda-

Jožica Štihec: Moje izkušnje kažejo, da mora biti svet delavcev zelo vztrajen pri odnosih z upravo. Mora iskati stik z njo, se spuščati v dialog in to prinese dober rezultat: uprava in svet delavcev tvorno sodelujeta.

li, da dogovor sploh ni potreben. Vendar smo vztrajali. Nasploh mislim, da morajo sveti delavcev delati vztrajno, večkrat iti do uprave, se pogovarjati, da pridejo do zadovoljivih zaključkov.

Zanima me, kdo prinaša več pobud, več predlogov, uprava ali svet delavcev. Ali svet delavcev bolj spremlja samo to, kar uprava prinaša in preveri, ali je v skladu z zakonom, ali pa tudi sami predlagate upravi kake korake?

Enkrat mesečno imamo sejo. Na vsaki seji sodeluje uprava in na vsaki sproti rešujemo tekoča vprašanja. Ta nastajajo tudi na osnovi govorice o kakih bodočih neljubih ukrepih uprave ali čem drugem. Takšna vprašanja takoj razrešimo z upravo, ki sejam prisostvuje. Delavci se z vprašanji in težavami pogosto obračajo neposredno na svet delavcev, ker menijo, da jih vodje nočejo poslušati. Delavci se obrnejo na svet delavcev, ta obvesti upravo. Problemi se tako dokaj hitro rešijo.

Ljudje torej občutijo svet delavcev kot nekaj konkretnega, veljavnega ...

Ja, malo sicer še mešajo sindikat in svet delavcev ...

Kakšna je izobrazbena struktura sveta delavcev, ali je več članov iz proizvodnje ali iz drugih oddelkov?

Več jih je iz proizvodnje, in to se malo pozna pri razumevanju vloge sindikata in sveta delavcev.

Ali so člani sveta delavcev vneti za izobraževanje?

Ne preveč. Menijo, da so dovolj obremenjeni že z delom. Kljub temu pa bi letos rada izpeljala širšo akcijo izobraževanja članov sveta delavcev.

Zahteva po lojalnosti na eni, votle obljube na drugi strani

Novoteks-Tkanina je pred poskusom prestrukturiranja podjetja, s katerim se največji sindikat ne strinja

Ko smo se z Nikolo Rončevičem, predsednikom sindikata tekstilne in obutvene industrije pri ZSSS v Novoteksu-Tkanini dogovarjali za pogovor o delu sindikata, je dejal, kar pridite, boste kaj slišali. In smo res. "Naša največja težava je, da je v tako majhni fabriki preveč sindikatov. In to ne konkurenčnih, pač pa naših. V podjetju so trije sindikati, Konfederacija neodvisnih sindikatov in dva iz Zveze svobodnih sindikatov. V dislocirani enoti v Metliki je namreč sindikat delavcev v tekstilni in obutveni industriji pri ZSSS povsem samostojen, odloča se samostojno, in to največkrat drugače kot mi v Novem mestu. Paradoksalno je, da lažje usklajujemo poglede in stališča s konkurenčnim sindikatom kot sindikatom iz naših vrst. To nam otežuje pogajanja z vodstvom podjetja."

"Kako sindikat ocenjuje vzroke za poslovne in finančne težave Novoteksa-Tkanine?"

"Mislim, da je zanje najbolj kriva uprava. Ko uprava ne zna najti tehnoloških in tržno uspešnih rešitev, se

osebno mnenje in rad bi videl, da se motim. Vendar nanj ne bi stavil. Morda nimam dovolj podatkov, vendar ne opažam premikov na bolje.

V najboljših časih je bilo v Novoteksu zaposlenih 1200 ljudi in izdelovali smo po 3 milijone metrov blaga. Zdaj jih naredimo manj kot milijon. Sicer se je spet pojavilo neko naročilo za ameriški trg, vendar je vprašanje, ali bo to podjetju prineslo izboljšanje položaja. Kajti kadri, ki dozdej niso bili uspešni, ne bodo doživeli nenadne katarze in po njej začeli bolje delati. Mislim, da bi morali zamenjati celo vodilno ekipo. V nenadne spremembe na bolje ne verjamem."

Med pogovorom so v prostore sindikata prišle delavke s svežimi odločbami o napotilu na čakanje na delo doma. Prišle so po nasvet prestrašene, da tako napotilo tudi že pomeni izgubo dela po šestih mesecih. Prestrašene, ker se govori o zmanjšanju števila zaposlenih za okoli 200 ljudi, od približno 437, kolikor jih je po dveh "čiščenjih" v preteklih letih še ostalo.

"Nezaupanje zaposlenih v vodstvo je veliko," pravi Nikola Rončevič in nadaljuje: "Razumem, da je bolje rešiti 250 delovnih mest kot zapraviti vsa. Težava v Novoteksu pa je, da je kolektiv po letih star in da tako "stare" delavke in delavci nove službe ne bodo nikjer več dobili."

"Menda ste izgubili ameriški trg, ker ste predragi in so se Američani raje dogovorili s Turki ..."

"Pred časom je Novoteks ustanovil firmo Giltex, ki naj bi nam pripravljala posle. Vanjo so prestavili zelo dobre prodajne in nabavne strokovnjake, ki so posle odlično obvladovali. Potem je med njimi in Novoteksom-Tkanino prišlo do spora in ti

fantje so ustanovili svoje podjetje z enakim programom in nam postali konkurenca. Konkurenca, ki ji kadri, ki so ostali v Novoteksu, očitno niso kos. Potem so nam speljali še inženirja za tekstilne konstrukcije, tako da smo ostali praktično nagi in bosii."

"Torej ni krivo, da ste predragi, pač pa to, da so najboljši kadri zapustili Novoteks in ustanovili konkurenčno podjetje?"

"Tako je. Omenjena konkurenčna firma še vedno dela za ameriškega kupca. In to izdelke, ki smo jih prej mi izdelovali."

"Pred vami je novo odpuščanje zaposlenih, tokrat v okviru programa prestrukturiranja podjetja ... Kakšen je program prestrukturiranja in ali ste z njim zadovoljni?"

"Bilo je ponujenih več inčič proizvodnega programa, od tega, da obdržimo nekaj oblačilnega programa ob novem avtomobilskem programu, da se dela samo za avtomobilsko industrijo ali pa malo vsega. Srčno želim, da bi napori za rešitev podjetja uspeli."

"Kaj boste storili s predlogom socialnega mira v podjetju?"

"Vodstvu smo povedali, kaj zavrčamo tudi v tretji inačici sporazuma, in od takrat z vodstvom nimamo stikov. Med drugim smo bili proti "zagotovilu", da bo firma po končanem prestrukturiranju v letu 2002 poskušala ohraniti okoli 310 delovnih mest. Nič naj ne poskuša! Naj to garantira! Plače naj bi se izplačevale v skladu z določili kolektivne pogodbe, če bo poslovanje to dopuščalo. Kaj je zdaj to!? Poleg tega: izplačilo plač bo do 31. 12. 1998 triindvajsetega dne v mesecu. Kaj pa kasneje, letos? In negotovinski regres!!

Temeljna sporna zadeva pa je, da terjajo socialni mir, ne da bi zagotavljali delovna mesta. Pod tem pogojem socialni mir ni potreben. Zadnje pogovore z vodstvom smo imeli v decembru ..."

"Kakšne zahteve, poleg tega, da se ne stavka, SRD postavlja v predlogu o socialnem miru?"

"Terja lojalnost na celi črti, na drugi strani pa pravi, da bodo poskusili ohraniti približno 310 delovnih mest. Direktorici sem dejal, da tak sporazum ne koristi nikomur. Poleg tega bi Slovenska razvojna družba sporazum podpisala samo z reprezentativnimi sindikati, mi pa mislimo, da bi ga moralo podpisati tudi vodstvo podjetja."

B. R.

Nikola Rončevič: Zame je najbolj sporno, da Slovenska razvojna družba od zaposlenih in sindikatov terja socialni mir, ne da bi zagotovila delovna mesta. Drugi problem je neusklajeno ravnanje sindikatov v podjetju, kar nam pri pogajanjih z vodstvom škoduje.

spravi nad plače in število zaposlenih.

Menim, da sedanje vodstvo podjetja ni sposobno izpeljati prestrukturiranja in sanacije podjetja, tudi če zmanjšamo število zaposlenih za dvesto ljudi! Da je vodstvo slabo, je moje

Novoteks-Tkanina se že nekaj časa krčevito otepa težav, ki so po mnenju Jožeta Mikliča, sekretarja območne organizacije ZSSS za Dolenjsko in Belo krajino, posledica splošnih težav te dejavnosti v Sloveniji, neugodne prisilne poravnave podjetja pred leti, izgube glavnega trga in najboljših kadrov ter zastarele opreme podjetja. Lani je v sanacijo podjetja posegla Slovenska razvojna družba, pripravila je program prestrukturiranja s predlogom zmanjšanja števila zaposlenih za okoli 200 delavcev in zaposlenim ponudila sporazum o podpori programu prestrukturiranja. Ta predlog je sindikate dodatno razdvojl.

Nikola Rončevič je z nekaj primeri utemeljil svojo trditev o slabem sodelovanju med obema bratskima sindikatoma.

"Ko smo se pogovarjali o predlogu vodstva, da naj bi znižali najvišji dopust s 30 na 27 dni, smo hoteli dobiti v zameno izplačilo v denarju. V Metliki pa je sindikat pristal celo na dan krajši dopust ...

Enako se je zgodilo pri predlogu sporazuma o delavski podpori programu prestrukturiranja, ki ga je zahtevala Slovenska razvojna družba. Del sporazuma, ki zaposlene in sindikate zavezuje k solidarnosti z upravo, je bil v celoti vprašljiv. V Metliki pa so ga podpisali, čeprav je v njem na primer zapisano tudi, da se plače na primer izplačujejo v kolektivno pogodbo dejavnosti do konca lanskega leta, regres pa bi izplačevali v negotovinski obliki. Poleg tega sanatoriji podjetja ne zagotavljajo ohranitve delovnih mest ... Ker je sindikat v Metliki vse to podpisal, imamo sindikati v novomeškem delu podjetja težavno izhodišče pri pogajanjih z upravo. In tako dalje; lahko bi pripovedoval še o čem.

Učinkovitost sindikata pa zmanjšujejo tudi prestrašeni člani. Lep primer je bilo odločanje, ali naj sindikat toži podjetje zaradi kršitve kolektivne pogodbe. Že od leta 1996 imamo namreč vsiljen dodatek h kolektivni pogodbi, da so lahko plače nižje do 15 odstotkov zaradi slabe realizacije. Vodstvo ga je izbrilo, in ohranilo, češ da bo drugače moralo odpuščati ljudi. Precej zaposlenih je bilo v debatah za tožbo, zaradi govorice o odpuščanju pa glasovanje o tožbi ni uspelo.

Ko pa delavec začne iti za nohte, pritečejo po pomoč. Zato se strinjamo s tistimi, ki trdijo, da morajo sindikat ali svet delavcev voditi dovolj razgledani ljudje. Brez vedenja, kako pridobiti in razbrati informacije, so zaposleni proti vodstvu brez moči. Toda delavci so dokaj nezaupljivi do kolegov z višjo izobrazbo in na odgovornejših delovnih mestih. Take težave sem imel tudi sam v sindikatu. Ko sem v nadzorni odbor sindikata izbral tri diplomirane inženirje, je bil velik halo, ne samo v tovarni. Pa ta nadzorni odbor samo nadzoruje delo sindikata in nima drugih pristojnosti."

Kakšne težave in skrbi tarejo delavce na Koroškem?

Ekonomski in socialni položaj delavcev na Koroškem ni lahek, saj plače v regiji močno zaostajajo za republiškim povprečjem. O problemih, ki ta čas najbolj pestijo delavce, smo se pogovarjali s sindikalnimi zaupniki iz koroških podjetij.

Delodajalci ne razumejo eskalacijske lestvice

Vinko Permanšek, predsednik sindikata KNG v podjetju Johnson Controls - NTU v Slovenj Gradcu: Delavci zlasti opozarjajo, da je treba plače sproti usklajevati z rastjo inflacije. Sindikati v razvitih evropskih državah se pogajajo z delodajalci in državo za večje pravice. Pri nas pa smo se sindikati prisiljeni boriti za ohranitev starih.

Ker delodajalci ne razumejo eskalacijske lestvice, plače zaostajajo za inflacijo, cene pa iz meseca v mesec naraščajo.

V našem podjetju so plače za 10 odstotkov višje, kot določa kolektivna pogodba. Zato je povprečna plača v podjetju za 8 odstotkov nad regijskim povprečjem, vendar pa še vedno za 20 odstotkov pod republiškim povprečjem. Očitno smo delavci na Koroškem med najslabše plačanimi v Sloveniji.

Kljub temu, da so delavci v našem podjetju zadovoljni z delom, pa niso zadovoljni s plačami, saj z njimi čedalje težje preživljajo družine.

Delavci z zaskrbljenostjo spremljajo tudi razprave o po-

Zaskrbljeni zlasti zaradi (pre)nizkih plač in predlagane pokojninske reforme

kojninski reformi. Terjajo takšen pokojninski sistem, da bodo lahko šli delavci in delavke s 40 oziroma 35 leti delovne dobe v pokoj s polno pokojnino. To je bistvo problema. Drugačne rešitve so nesprijemljive. Medtem ko naj bi delavci v tovarnah delali do 65. leta starosti, pa država s svojimi zakoni omogoča upokojevanje državnih uslužbencev (konkretno policistov) v najbolj ustvarjalnih letih. Ali to ne obremenjuje proračuna in pokojninskega sklada?

V razprave o pokojninski reformi so premalo vpeti delodajalci. Lepo in prav bi bilo, da bi tako kot v nekaterih razvitih državah Evrope delodajalci skrbeli za varno starost svojih delavcev ter sami za svoje delavce plačevali dodatne prispevke v blagajno enega od stebrov pokojninskega sistema.

Delo v trgovini je naporno

Dragica Žavcar, predsednica sindikata delavcev trgovine v Nami v Slovenj Gradcu: V našem podjetju prejemamo plače in vse druge prejemke po kolektivni pogodbi. Sindikat v podjetju uspešno deluje, povezani pa smo tudi v konferenco sindikata v Nami v Ljubljani. Delavke in delavce zadnje čase najbolj skrbi pokojninska reforma. Delavke smo negotove, saj nobena več natanko ne ve, kdaj se bo lahko upokojila.

Popolnoma nemogoče je, da bi delavke v naši dejavnosti delale do 63. leta starosti. Delo v trgovini je naporno. Delavke moramo

biti ves dan na nogah, poleg tega pa nas čaka delo še doma.

Prav tako je nerealno pričakovati, da bi lahko delavci sami plačevali prispevke v drugi steber pokojninskega sistema. Ob tako nizkih plačah in ob takšni draginji večina delavcev za to nima denarja. Prav bi bilo, da bi tisti, ki pripravljajo pokojninsko reformo, bolj prisluhnili pripombam sindikatov, ki najbolj poznajo razmere v podjetjih in med delavci.

Predlog pokojninske reforme je napisan na kožo tistih, ki so ga sestavljali

Karel Krauser, dolgoletni sindikalni zaupnik v sindikatu tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije v Uteksu: Uteks je moral v stečaj, jaz pa v pokoj. Zdrave programe bivšega podjetja nadalje razvija podjetje Uteksol, v katerem so družabniki vsi zaposleni.

Zdi se mi, da delavce trenutno najbolj skrbi lasten socialnoekonomski položaj in pokojninska reforma. Republiški odbor Sindikata tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije Slovenije je v minulem obdobju večkrat razpravljalo o položaju delavcev v naši panogi, pa tudi o pokojninski reformi. Naše pripombe smo posredovali ministrstvu za delo. Čeprav vse naše pripombe niso naletele na plodna tla, pa je do določenih pozitivnih premikov vendarle prišlo.

Res pa je, da je več bistvenih

vprašanj še odprtih. Sindikat mora vztrajati na tem, da bodo lahko šli delavci in delavke v pokoj s polno pokojnino, ko bodo imeli 40 oziroma 35 let delovne dobe. V tekstilni in usnjarski industriji je mnogo delavk začelo delati že pri 16 letih. Delo v tej panogi je izjemno težko in naporno, še zlasti, ker je običajno tudi večzmen-sko ali celo nočno. Že sedaj večina delavk ne more delati 35 let, saj morajo prej v invalidski pokoj. Kdor pozna razmere in delo v tekstilni in usnjarski industriji, ta ve, da tekstilne delavke do 63. leta starosti ne bodo zdržale za stroji. Res pa je, da je predlog pokojninske reforme napisan na kožo tistih, ki so jo sestavljali. Delavci z visokošolsko izobrazbo, ki končajo študij pri 25 letih, bodo po 40 letih dela stari 65 let in se bodo lahko upokojili. Žal ima v naši družbi zaradi slabih ekonomskih razmer čedalje manj mladih ljudi možnost študirati.

Zakaj pri obratovalnem času trgovin pri nas ni takšnega reda kot v razviti Evropi?

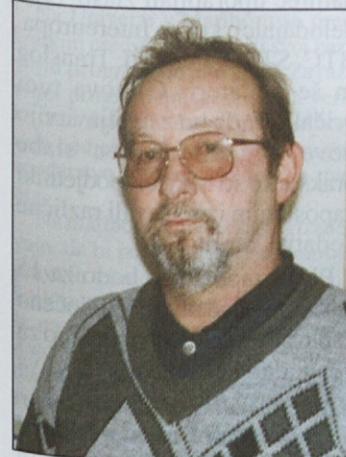

Cvetka Dobnik, predsednica sindikata delavcev Trgovine v trgovskem podjetju Zila: V naši delniški družbi prejemamo delavci plače in druge prejemke po kolektivni pogodbi. Delavke in delavce najbolj razburja delovni čas. Sindikat delavcev trgovine Slovenije je že večkrat predlagal, da bi ta problem uredili z ustreznim republiškim pravilnikom o

poslovnem času trgovin, vendar do tega še ni prišlo. Na minulem kongresu smo v zvezi s tem sprejeli celo resolucijo, vendar je pri odgovornih v vladi očitno naletela na gluha ušesa. V razvitih državah imajo delovni čas trgovin enotno urejen. Pri nas pa so trgovine praktično odprte 24 ur na dan, tudi ob nedeljah in državnih praznikih. Ni si težko predstavljati s kakšnimi težavami se srečujejo delavke v trgovini, ki so hkrati tudi žene in matere. Ob vsem tem pa snovalci pokojninske reforme predlagajo, naj bi delavke delale v takšnih pogojih do 63. leta starosti. Lepo vas prosim, katera pa bo to vzdržala?

Sicer pa vlada na področju trgovine čedalje hujša konkurenca, saj se nekatera domača trgovska podjetja združujejo v velike sisteme, k nam pa prihajajo tudi velike multinacione družbe iz tujine (Baumax, Interspar in druga trgovska podjetja). Delavke in delavci v trgovini se bojimo, da bodo zaradi tega domača podjetja začela odpuščati trajno presežne delavce.

Predavatelji morajo priti med delavce v tovarne

Jože Kričej, predsednik sindikata kovinske in elektroindustrije v Stroju Radlje: V našem podjetju je 178 zaposlenih za določen čas in 8 za nedoločen. Plače imamo po kolektivni pogodbi, vendar pa imamo kar nekaj problemov v zvezi z prerazporeditvami delovnega časa. Delavci so tudi nezadovoljni z višino plač, če-

prav so skladne s kolektivno pogodbo. Razlog za to je v tem, da je večina zaposlenih razporejena v prvi in drugi tarifni razred. Zato prejemajo minimalne plače, ki presegajo plače za prvi in drugi tarifni razred po kolektivni pogodbi. Čas bi že bil, da bi povečali izhodne plače v naši panožni kolektivni pogodbi.

Sicer pa delavce begajo razprave o pokojninski reformi. Prav bi bilo, da bi o tem kaj več izvedeli tudi sindikalni zaupniki in člani sindikata. Ni dovolj, če sindikat za sindikalne zaupnike organizira razpravo ali seminar o pokojninski reformi v Radovljici. Predavatelj bi moral priti v tovarno, med delavce.

Na televiziji zadnje čase predvajajo reklame o pokojninski reformi, ki jih plačuje minister Rop. Tudi te reklame so za preprostega delavca nerazumljive. Zato se delavci bojijo, da bodo tudi pri tej reformi potegnili najkrajši konec in da je njen cilj, da bi delavci dalj časa delali in na koncu dobili nižje pokojnine.

Kaj bodo delavcem prinesle sistemske reforme?

Vlado Zorman, predsednik sindikata tekstilne in usnjarskopredelovalne inndustrije v Preventu v Slovenj Gradcu: Naše podjetje se zadnja leta izjemno hitro razvija. Sedaj ima svoje obrate že na Prevaljah ter v Lenartu, Mirni, Mežici, Mislinji, Radljah in Lendavi. Skupno je v sistemu zaposlenih že preko 2500 delavcev.

Plače v našem podjetju so večje, kot določa kolektivna pogodba. Regres za letni dopust smo dobili v lanskem letu po kolektivni po-

godbi v enkratnem znesku in v gotovini. Podjetje delavcem zagotavlja tudi regres za malico in vrača prevozne stroške. Pred novim letom smo dobili zaposleni tako imenovano božičnico, jeseni pa denar za ozimnico. Nekaj težav imamo samo s prerazporejanjem delovnega časa, saj delamo poleti več časa kot spomladi. Vendar pa smo se delavci s tem sprijaznili, saj druge možnosti ni – takšna je narava našega dela.

V našem podjetju smo imeli tudi podjetniško kolektivno pogodbo, ki jo je uprava lani odpovedala. V našem sindikatu smo pripravili novo in jo uskladili z drugimi sindikatom v podjetju. Pogajanjih z vodstvom podjetja, ko je bilo za podpis normativnega dela podjetniške kolektivne pogodbe (tarifni del je ostal še odprt) že vse pripravljeno, pa je pri-

šel zunanji funkcionar drugega sindikata in celotno razpravo vrnil na začetek. Tako podjetniške kolektivne pogodbe še nimamo, upamo pa, da jo bomo kmalu vendarle sklenili.

Bolj kot notranji problemi ta čas delavce skrbiyo nekatere sistemske reforme, ki so v pripravi v Sloveniji. Sprašujejo se, kaj jim bo prinesla pokojninska reforma, reforma zdravstvenega zavarovanja, reforma delovnopravne zakonodaje in podobno?! Največ razburjenja je med delavci zaradi pokojninske reforme. Delavce najbolj skrbi starostna meja za upokojitev in pogoji dela. Ob sedanjih pogojih dela delavci in delavke v tekstilni in usnjarskopredelovalni industriji ne bodo mogli delati do 65. oziroma 63. leta starosti.

Tomaž Kšela

Sindikalna lista

Januar 1999	Gospodarske dejavnosti (temelj je SKP za gospodarstvo)	Javni sektor* (nekdanje negospodarstvo)
Prvi del	SIT	SIT
1. Dnevnice		
- cela dnevnicna (nad 12 do vključno 24 ur odsotnosti)	3.500,00	3.693,00
- polovična dnevnicna (nad 8 do 12 ur odsotnosti)	1.750,00	1.846,00
- znižana dnevnicna (od 6 do 8 ur)	1.218,00	1.285,00
2. Kilometrina (od 27. 3. 1998 dalje)	35,94	35,94
3. Ločeno življenje	63.103,00	53.909,00
4. Prenočišče - Povračilo stroškov prenočevanja do višine zneska po predloženem računu, ki ga odobri delodajalec		
5. Regres za prehrano (od 1. 1. 1999)		
- po SKPGD (na delovni dan)	537,00	537,00
Drugi del		
1. Jubilejne nagrade		
- po SKPGD (delo pri zadnjem delodajalcu)		
- za 10 let	53.311,00	45.321,00
- za 20 let	79.967,00	67.981,00
- za 30 let	106.622,00	90.641,00
2. Odpravnina ob upokojitvi	315.514,00	473.271,00
oziroma dve plači delavca, če je to zanj ugodneje		oziroma tri plači delavca, če je to zanj ugodneje
3. Solidarnostne pomoči		
- po SKPD - ob smrti delavca	94.654,00	90.641,00
- ob smrti v ožji družini	47.327,00	-
4. Minimalna plača (od 1. 1. 1999)	68.233,00	68.223,00
5. Zajemljena plača	39.082,00	39.082,00
6. Regres za letni dopust		
- najmanj	102.000,00	84.800,00
- delavci s plačo pod 110.000,00 SIT na mesec	-	102.000,00

- Javni sektor tudi v okviru gospodarskih dejavnosti izplačuje ločeno življenje po zakonu (Uradni list RS št. 87/97).
- V javnem sektorju se uporablja zakon, za jubilejne nagrade in solidarnostno pomoč pa kolektivna pogodba.
- Regres za prehrano je v januarju nižji za 11,00 SIT na dan zaradi nižje rasti cen prehrabnih izdelkov v decembru v primerjavi z junijem 1998. Predlog za usklajevanje regresa za prehrano dvakrat na leto in z rastjo cen prehrabnih izdelkov je naš. Če bi veljala eskalacija kot za izhodne plače, bi bil regres za prehrano tudi v drugem polletju lani 517,00 SIT na dan. Za januar pa bi se povišal na 545,00 SIT. Dejansko smo lani imeli regres v višini 548,00 SIT na dan. Z gotovostjo ocenjujemo, da bo po prvem polletju znesek iz januarja v višini 537,00 SIT usklajen na višji ravni.
- Regres za letni dopust za letos še ni določen, zato je zapišan dosedanj znesek.

Strokovna služba ZSSS

Sindikrat delavcev gradbenih dejavnosti Slovenije

Plača po KPGD Slovenije

Skladno s 43. členom splošne kolektivne pogodbe za gospodarstvo (UL RS št. 40/79) in 1. točke tarifne priloge k splošni kolektivni pogodbi za gospodarstvo ter skladno s 47. čl. (tarifna priloga) kolektivne pogodbe za gradbene dejavnosti Slovenije znaša izhodiščna plača od 1. januarja 1999 naprej:

Tarifni razred	Plačilni razred	Opis	Koeficient	Izhodiščna plača v SIT za polni delovni čas
I.	1	Enostavna dela	1,00	55.977
II.	2	Manj zahtevna dela	1,10	61.575
III.	3	Srednje zahtevna dela	1,23	68.852
IV.	4/1	Zahtevna dela 1	1,37	76.689
	4/2	Zahtevna dela 2	1,46	81.727
V.	5/1	Bolj zahtevna dela 1	1,64	91.803
	5/2	Bolj zahtevna dela 2	1,75	97.961
VI.	6/1	Zelo zahtevna dela 1	1,85	103.558
	6/2	Zelo zahtevna dela 2	2,16	120.910
VII.	7/1	Visoko zahtevna dela 1	2,21	123.709
	7/2	Visoko zahtevna dela 2	2,50	139.944
VIII.	8	Najbolj zahtevna dela	3,00	167.932
IX.	9	Izjemno zahtevna dela	3,50	195.921

Jernej Jeršan, sekretar SDGD Slovenije

Sindikrat prometa in zvez Slovenije (SPZS)

Vzorno sodelovanje pogajalskih skupin

Novo pogodbo so podpisali (od leve proti desni): Damjana Kobal, Konfederacija 90, Jože Gaube, SPZS, Peter Marr, sekcija delodajalcev za promet in zveze, Vinko Može, GZS-Združenje prometa in zvez, in Ernest Trampuž iz Zveze pomorsko prometnih agencij sta pogodbo podpisala posebej. Na fotografiji so tudi Peter Majcen, Ferdo Vudler, Cvetka Gliha, Zdenko Pavček in Viktor Trstenjak.

Ljubljana, dne 20. 1. 1999

Spoštovani gospod Bartol!

V včerajšnjem Delu (19. 1. 1999) sem prebral najpomembnejšo novico tistega dne, da Ste uspeli prisiliti vodstvo avstrijske firme BAUMAX, da uvede v svojo poslovno politiko tudi socialne kategorije, ki pomenijo večjo zaščito delavcev v tej firmi. Slovenski delavci v avstrijskih in nemških firmah (razen vodilnih delavcev) so dejansko brezpravni tlačani, firme pa se požvižgajo na slovensko zakonodajo, ki ureja enovite pogoje poslovanja (cene, atesti, deklaracije, prevodi, ignoriranje slovenske proizvodnje).

Z vašo zmago bodo prisiljeni vsaj delno prilagoditi (tudi stroškovno) svoje poslovanje nivoju ostalih resnih slovenskih trgovskih družb. Zato sem neizmerno vesel in imam vsaj delno zadoščenje za mojo neuspešno borbo preko GZS in MEOR proti nekontroliranemu in zakonsko neurejenemu vdoru tujega kapitala v Republiko Slovenijo, ki spreminja državo Slovenijo v zakotno evropsko provinco, ki bo ob tako nesposobni vladi, ki jo sedaj imamo in neokusnem prilizovanju Evropi, postala odlagališče odvečnega in prepovedanega kapitala in leglo terorja in brezpravja.

Še enkrat iskrene čestitke, z željo, da bi bili uspešni še v drugih sredinah.

METALKA TRGOVINA d. d.
Predsednik uprave - generalni direktor

METALKA TRGOVINA

Metalka Trgovina d.d.
Dalmatinova 2
1000 Ljubljana

3910

FRANC OKORN

Predstavniki delodajalcev in delojemalcev so prejšnji petek podpisali novo kolektivno pogodbo za špedicijsko, skladiščno in pomorsko agencijsko dejavnost. Kot nam je povedala Cvetka Gliha, sekretarka Sindikata prometa in zvez Slovenije, je podpis pogodbe pomemben zlasti zaradi množice malih podjetnikov, ki bodo odslej lahko uporabljali kolektivno pogodbo, prejšnjo pogodbo so namreč uporabljali zlasti večji delodajalci, kot so Intereuropa, BTC, STTC, Feršped, Translog in še nekateri. Glihova tudi pričakuje, da bo z uveljavitvijo nove pogodbe konec slabe prakse, ko so nekateri podjetniki zaposlenim izplačevali različne dodatke kar na roko.

Plače zaposlenih bodo za 15 odstotkov nad ravni, določeno s splošno kolektivno pogodbo za gospodarske dejavnosti, nova enka znaša 61.307 tolarjev.

Po besedah Braneta Mišiča je podpis pogodbe sad vzornih partnerskih odnosov med obema pogajalskima skupinama. S podpisom so po Mišičevih besedah partnerji pokazali svojo zrelost. Zdenko Pavček, vodja pogajalske skupine delodajalcev, je celo izrazil željo, da bi pogajalski skupini še naprej delali v isti sestavi.

PРАВNA MNENJA IN NAŠVETI

Piše: Igor Pišek, dipl. iur.

Obračunavanje plače

V podjetju so zaradi narave dela prerezporedili delovni čas, ki je sicer trajal 42 ur na teden. Delavci bodo delali v prvih šestih mesecih po 38 ur na teden, v naslednjih šestih mesecih pa po 46 ur na teden. Ali naj vse leto podjetje obračunava delavcem plačo za 42 ur na teden (v nadaljnjem besedilu: pavšalni obračun plače) ali pa naj obračunava plačo glede na dejansko opravljene ure?

Podjetje je v skladu s 40. členom Zakona o delovnih razmerjih (ZDR) prerezporedilo delovni čas. Iz zakona ne izhaja izrecno, kako v takšnem primeru obračunati plačo.

Odgovor je posredno razviden iz 68. člena ZDR, ki opredeljuje nadomestilo plače za praznične in druge dela proste dni. V 3. odstavku je določeno, da gre delavcu nadomestilo plače za tiste dni in za toliko ur, kolikor znaša delovna obveznost na dan, ko zaradi opravičene odsotnosti z dela ne dela. Če torej pri obračunu nadomestila plače veljajo dejansko opravljene ure, potem to še toliko bolj velja pri obračunu plače. Očitno je tudi zakonodajalec menil, da se plača obračuna glede na dejanske ure, sicer bi določil pavšalni obračun nadomestila plače.

Če bo podjetje obračunavalo plačo

glede na dejansko opravljene ure, se bo izognilo številnim nevedčnostim. Pri pavšalnem načinu obračunavanja plače bi npr. delavec, ki bi bil upravičeno odsoten z dela v prvi polovici leta, dobil večje nadomestilo plače (obračun plače glede na dejansko število ur) kot njegov sodelavec, ki bi dejansko opravljalo delo (pavšalni obračun plače). Podobni problemi bi nastali v primerih, ko bi se delavec zaposlil med letom ali le za določen čas, ki se ne bi pokrival s koledarskim letom.

Menimo torej, da je pravilno in bolj ustrezno, da se plača obračunava glede na dejansko opravljene ure. Opozorimo naj še, da morajo biti tudi v prvem delu leta, ko bodo plače nekoliko nižje, spoštovane določbe zakona o minimalni plači in o načinu usklajevanja plač ter izhodiščne plače, določene v kolektivnih pogodbah.

Sindikata komunalnega in stanovanjskega gospodarstva Slovenije

Kolektivna pogodba za dejavnost poslovanja z nepremičninami

Skladno z določbami kolektivne pogodbe za dejavnost poslovanja z nepremičninami (UL RS št. 9/1998) in tarifne priloge, zakonom o določitvi minimalne plače in o načinu usklajevanja plač (UL RS št. 40/97), splošne kolektivne pogodbe za gospodarske dejavnosti (UL RS št. 40/97) ter količnikom za januar 99 (UL RS 1/99) znašajo izhodiščne plače za mesec januar 1999 in dalje:

	rel. razm.	IZHODIŠČA		
		1. skupina	2. skupina	3. skupina
I. enostavna dela	1,00	53.311	57.309	61.307
II. manj zahtevna dela	1,10	58.642	63.040	67.438
III. srednje zahtevna dela	1,23	65.573	70.490	75.408
IV. zahtevna dela	1,46	77.834	83.671	89.508
V. bolj zahtevna dela	1,60	85.298	91.694	98.091
VI. zelo zahtevna dela	2,16	115.152	123.787	132.423
VII. visoko zahtevna dela	2,70	143.940	154.734	165.529
VIII. najbolj zahtevna dela	3,50	186.589	200.581	214.575
IX. izjemno zahtevna dela	4,20	223.906	240.698	257.489

Kolektivna pogodba za gospodarske javne službe na področju komunalnih dejavnosti

Skladno z določbami kolektivne pogodbe za gospodarske javne službe na področju komunalnih dejavnosti in vodnega gospodarstva (UL RS št. 50/94), tarifne priloge kolektivne pogodbe za komunalne dejavnosti za 1996, zakonom o določitvi minimalne plače in o načinu usklajevanja plač (UL RS št. 40/97), splošne kolektivne pogodbe za gospodarske dejavnosti (UL RS št. 40/97) ter količnikom za januar 99 (UL RS 1/99) znašajo izhodiščne plače za mesec januar 1999 in dalje:

	rel. razm.	vodno gospodarstvo	komunalne dejavnosti
I. enostavna dela	1,00	58.315	61.307
II. manj zahtevna dela	1,10	64.147	67.438
III. srednje zahtevna dela	1,23	71.727	75.408
IV. zahtevna dela	1,46	85.140	89.508
V. bolj zahtevna dela	1,60	93.304	98.091
VI. zelo zahtevna dela	2,16	125.960	132.423
VII. visoko zahtevna dela	2,70	157.451	165.529
VIII. najbolj zahtevna dela	3,50	204.103	214.575
IX. izjemno zahtevna dela	4,20	244.923	257.489

Izhodiščne plače se v skladu z omenjenim zakonom usklajujejo z rastjo cen življenjskih potrebščin na način, ki je določen v 3. členu zakona.

Minimalna plača od 1. 1. 1999 68.223,00 SIT

Zajamčena plača od 1. 1. 1999 39.082,00 SIT

Regres za letni dopust najmanj 102.000,00 SIT

Dnevnice – cela (nad 12 do vključno

24 ur odsotnosti) 3.500,00 SIT* 3693,00 SIT

– polovična (nad 8 do 12 ur odsotnosti) 1.750,00 SIT 18.46,00 SIT

– znižana (od 6 do 8 ur) 1.218,00 SIT 1.285,00 SIT

Kilometrini (od 27. 3. 1998) 35,94 SIT

Regres za prehrano (za 8-urni delavec) 537,00 SIT

Jubilejne nagrade za delovno dobo

– za 10 let 53.311,00 SIT

– za 20 let 79.967,00 SIT

– za 30 let 106.622,00 SIT

Odpravnina pri upokojitvi 315.514,00 SIT

ali dve plači delavca, če je to zanj ugodneje

Solidarnostna pomoč do 94.654,00 SIT

Podpisniki tarifne priloge se strinjamo, da so zneski veljavni od navedenih datumov naprej do spremembe. S pojmom plača je mišljen 1. bruto znesek plače.

* Zneski dnevnic, ki so večji od 3.500,00 SIT, se štejejo za boniteto in so obdavčene oz. grede v dohodnino.

Univerza – kovačnica strokovnjakov za gospodarstvo

Na Univerzi v Mariboru so pred kratkim predstavili javnosti svoj **razvojni program do leta 2003**. Za razvojni program univerze vlada veliko zanimanje v številnih mariborskih podjetjih, saj je univerza za gospodarstvo kovačnica kadrov in znanja.

Na mariborski univerzi si prizadevajo, da bi poleg študija ekonomije, prava in tehničnih strok v naslednjih letih razvili tudi študij humanistike in naravoslovno matematičnih ved. Zato razmišljajo o preoblikovanju pedagoške fakultete v **filozofsko in naravoslovno-matematično fakulteto**. Poleg tega nameravajo ustanoviti tudi več interdisciplinarnih fakultet, med njimi **fakulteto za promet in logistiko, fakulteto za medicinsko nego** in morda celo **vojaško akademijo**. Prav tako si prizadevajo tudi za uvedbo interdisciplinarnega študija na področju **agroeconomije, živilske tehnologije, medijskega komuniciranja** in na še nekaterih področjih.

Poleg pedagoškega dela namerava Univerza v Mariboru posvečati

osrednjo pozornost tudi znanstveno-raziskovalnemu delu, sodelovanju z gospodarstvom in mednarodnemu sodelovanju. Tako se bo univerza še bolj aktivno vključila v projekta Socrates in Erasmus, nadaljevala pa bo tudi organiziranje mednarodnih znanstvenih simpozijev in poletnih šol. Z izmenjavo študentov in razvijanjem kreditnega sistema študija bo univerza omogočila 1000 študentom letno dopolnilni študij na univerzah v tujini, tujim študentom pa pri nas.

“S svojima osnovnima dejavnostma – študijem in raziskovalnim delom – želi univerza v Mariboru prispevati k zagotavljanju človeških virov za uspešen gospodarski in kulturni razvoj v Sloveniji, še zlasti pa v Podravju. Izhajamo iz prepričanja, da so v družbi, zasnovani na znanju, človeški viri in vnos znanja v gospodarstvo osnovno gibalno razvoja in zagotovilo konkurenčnosti in gospodarske uspešnosti na globalnih trgih,” je zapisalo vodstvo Univerze v Mariboru v svoj program.

T. K.

Zahteva za začetek postopka za oceno ustavnosti 274. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in njegove skladnosti s splošnimi načeli mednarodnega prava

ZAKONSKA DOLOČBA, KI SE IZPODBIJA

Izpodbija se ustavnost in usklajenost z načeli mednarodnega prava drugega odstavka 274. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 12/1992, 5/1994, 7/1996 in 54/1998).

Ustavno sodišče Republike Slovenije naj oceni ustreznost določila drugega odstavka 274. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki predstavnikom zavarovancev v skupščini Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije določa zgolj 5 mest ali 16,7 % od vseh mest, čeprav prispevki zavarovancev zagotavljajo najmanj 45,6 % vseh prihodkov Zavoda.

Ustavno sodišče naj tudi oceni ustreznost določila, ki v skupščini Zavoda predstavnikom zavarovancev in delodajalcev zagotavlja zgolj 10 mest ali 33,3 %, čeprav prispevki tistih, ki jih v skupščini Zavoda predstavljajo, zagotavljajo 71,4 % prihodkov Zavoda.

NAVEDBA RAZLOGOV ZA NESKLADJE Z USTAVO IN SPLOŠNIMI NAČELI MEDNARODNEGA PRAVA:

Pravice zavarovancev in delodajalcev do upravljanja v skupščini Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje niso uravnotežene z njihovo obveznostjo financiranja sistema zavarovanja. Interesi delavcev – zavarovancev obveznega pokojninsko-invalidskega zavarovanja pri upravljanju Zavoda zato v organih upravljanja niso ustrezno zastopani.

Iz obrazložitve

Ustava Republike Slovenije v 50. členu določa, da imajo državljani pod pogoji, določenimi z zakonom, pravico do socialne varnosti. Država ureja obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter skrbi za njuno delovanje.

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 12/1992, 5/1994, 7/1996 in 54/1998) v 219. členu določa, da sredstva za uresničevanje pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja zagotavljajo zavarovanci in delodajalci. Za nekatere kategorije zavarovancev, določene z zakonom, zagotavlja sredstva oziroma del sredstev za uresničevanje pravic tudi Republika Slovenija iz proračuna. Proračun zlasti financira pravice, ki so tem kategorijam zavarovancev odmerjene v višji ravni, kot sicer velja po splošnih določilih zakona.

Drugi odstavek 274. člena zakona, katerega skladnost z ustavo in splošnimi načeli mednarodnega prava se izpodbija, pa določa sestavo skupščine Zavoda. Dejstvo, da je prav ta določba bila po začetku veljavnosti zakona spreminjana vsakič, ko so bile sprejete spremembe in dopolnitve zakona, kaže na njen pomen.

Prvo skupščino Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje je imenovala Skupščina Republike Slovenije na podlagi prehodne določbe 319. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 9/1992) v sestavi 20 članov (50 %) na predlog gospodarske zbornice in drugih združenj delodajalcev, 13 članov (32,5 %) na predlog sindikatov in 7 članov (17,5 %) na predlog organizacij upokojenecv ter delovnih invalidov. Mandat prve skupščine naj bi trajal najdlje eno leto. Zaradi pritožb na ustavno

pani. Kljub temu, da s svojimi prispevki zagotavljajo največji delež sredstev za funkcioniranje sistema (45,6 %), jim 16,7 % mest v skupščini Zavoda ne omogoča, da sorazmerno vplivajo na oblikovanje odločitev. Pri tem so kršena načela 14., 44. in 145. člena Ustave Republike Slovenije.

Načelo, da obvezna pokojninska zavarovanja upravljajo državni zavarovalni skladi ali pa institucije, ki jih ustanovi javna oblast (in to brez cilja dobičkonosnosti), je v mednarodni skupnosti upoštevano vsaj od 18. julija 1937, ko je bila sprejeta konvencija št. 35 Mednarodne organizacije dela o obveznem starostnem zavarovanju za osebe, ki so zaposlene v industrijskih ali trgovskih podjetjih in v svobodnih poklicih. Ta konvencija v 10. členu določa, da lahko nacionalna zakonodaja upravljanje teh skladov in institucij preda organizacijam zainteresiranih strani, ki jih odobri javna oblast. Konvencija v 10. členu tudi jasno našteva, da lahko v skladu s pogoji, opredeljenimi v nacionalni zakonodaji, pri upravljanju sodelujejo predvsem predstavniki zavarovanih oseb, lahko pa tudi predstavniki delodajalcev ter javne oblasti. Samoupravne zavarovalne institucije so pod administrativnim in finančnim nadzorom javne oblasti.

Mednarodna konvencija ne omenja sodelovanja predstavnikov uživalcev pravic pri upravljanju. Sklade obveznega pokojninskega zavarovanja v državah Evropske unije upravljajo izključno predstavniki reprezentativnih sindikatov (kot predstavniki zavarovancev) in delodajalskih organizacij. Slovenija sicer konvencije št. 35 Mednarodne organizacije dela ni ratificirala, vendar je njena določba lahko ena izmed podlag za presojo.

NAVEDBA O IZČRPNOSTI PRAVNIH SREDSTEV:

Zveza svobodnih sindikatov je po letu 1992, ko je bil drugi odstavek 274. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju trikrat spreminjan (1994, 1996 in 1998) in je bila vsakič določena manjša zastopnost predstavnikov interesov zavarovancev v sestavi skupščine Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, poslance Državnega zbora Republike Slovenije opozarjala, da sestava organov upravljanja Zavoda ne omogoča ustreznega zastopanja interesov zavarovancev. Opozorila niso bila upoštevana. Pri tem so se celo sklicevali na sodbo ustavnega sodišča št. U-I-42/94-12 iz leta 1994.

sodišče na kasnejše spremembe drugega odstavka 274. člena zakona se mandat prve skupščine do konca leta 1998 še ni končal.

Kljub temu je pomembno, da je 274. člen zakona iz leta 1992 določal redno sestavo skupščine, kakršna naj bi bila imenovana na podlagi statuta, ki naj bi ga pripravila prva skupščina. V 40-članski skupščini naj bi bilo 20 članov (50 %) predstavnikov, ki jih imenujejo organizacije in delodajalci, organizirani v gospodarski zbornici ter v drugih združenjih delodajalcev. Sindikati, organizacije upokojenecv in delovnih invalidov pa naj bi v skupščino sorazmerno s številom zavarovancev, upokojenecv in delovnih invalidov imenovali 20 predstavnikov zavarovancev in uživalcev pravic (50 %). Zakon je torej opredelil naslednji dve interesni skupini, ki naj bi bili zastopani v skupščini zavoda: prvo interesno skupino sestavljajo predstavniki delodajalcev, drugo interesno skupino pa predstavniki zavarovancev ter uživalcev pravic. Natančna razdelitev števila predstavnikov obeh interesnih skupin v skupščini je bila prepuščena statutu zavoda.

Ustavno sodišče Republike Slovenije je 6. oktobra 1994 na pobudo Zveze društev upokojenecv Slovenije in nekaterih posameznikov odločilo, da določba drugega odstavka 274. člena zakona po noveli zakona iz leta 1994 ni v skladu s 14. in 44. členom ustave, ker določa, da Državni zbor Republike Slovenije, in ne upokojenjske organizacije, imenuje 16 predstavnikov upokojenecv v skupščino zavoda. Ustavno sodišče je naložilo zakonodajalcu, da ugotovljeno protiuustavnost odpravi v šestih mesecih.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju iz leta 1996 (Uradni list RS, št. 7/1996) je dru-

gi odstavek 274. člena spremenil tako, da je 60-člansko skupščino razdelil v tri interesne skupine. Skupščino naj bi sestavljalo 20 predstavnikov upokojenecv in delovnih invalidov (33,3 %) – od tega 16 predstavnikov upokojenecv (26,7 %) in 4 predstavniki delovnih invalidov (6,7 %). Druga interesna skupina naj bi bilo 20 predstavnikov delodajalcev in zavarovancev (33,3 %) – od tega 10 predstavnikov reprezentativnih sindikatov (16,7 %) in 10 predstavnikov reprezentativnih združenj delodajalcev (16,7 %). Razlog za takšno ureditev naj bi bil presenetljivo to, da naj bi imeli zavarovanci in delodajalci enak interes, in to drugačnega kot uživalci pravic. Tretja interesna skupina naj bi bilo 20 predstavnikov vlade (33,3 %).

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju iz leta 1998 (Uradni list RS, št. 54/1998) je ponovno na novo določil vsebino drugega odstavka 274. člena zakona. Skupščina naj bi imela le še 30 članov. Skupščina naj bi bila še vedno razdeljena v tri interesne skupine. Organizacije upokojenecv in delovnih invalidov naj bi v skupščino imenovali 10 članov (33,3 %) – od tega 8 članov upokojenjske organizacije in 2 člana organizacije delovnih invalidov. Reprezentativni sindikati in reprezentativna združenja delodajalcev naj bi v skupščino imenovali 10 predstavnikov (33,3 %) – od tega 5 članov reprezentativni sindikati (16,7 %) in 5 članov reprezentativna združenja delodajalcev (16,7 %). Tretjo interesno skupino naj bi sestavljalo 10 članov skupščine, ki naj bi jih imenovala Vlada Republike Slovenije.

Ljubljana, 5. januar 1999

Mag. Dušan SEMOLIČ,
predsednik ZSSS

Hamoreska

"Fantje, pripravite se! Prihajajo nori časi!" je pred dnevi pri malici v naši tovarni dejal skladišnik Rudi.

"Kako to misliš?" smo vprašali v en glas.

"Preprosto: odslej bo lahko vsakdo počel, kar se mu bo zljubilo! Kdor se bo napil, bo lahko vozil pijan. Komur bo zmanjkalo denarja, bo lahko kakšno malenkost izmaknil. Kdor si želi biti bogat, pa bo lahko po mili volji divje privatiziral. Pravim vam, da prihajajo nori časi!" se je razvnel Rudi.

"Rudi, ne govori neumnosti! Kar poskusi narediti nekaj od tega, pa boš že videl, kako te bodo zašili!" je dejal rezkar Vili.

"Kdo me bo zašil?" je presenečeno vprašal Rudi.

"Ja, kdo? Policisti vendar?"

"Ha, ha, ha...", se je zarežal Rudi. "Kakšni policisti neki? Ali še niste slišali, da se jih je v Sloveniji po novem zakonu o policiji, ki je bil sprejet lani, na začetku tega leta predčasno upokojilo več kot 500? Na naši policijski postaji je menda ostal v službi samo en pripravnik, pa še tega so poslali na tečaj za komandirje. Preden bo naša policijska zapolnila vrzel z novimi kadri in jih usposobila za policijsko delo, se bo Slovenija spremenila v raj za nepripriprave in lopove vseh vrst."

"Ali se niso politiki in funkcionarji ministrstva za notranje zadeve ob sprejemu zakona zaklinjali, da večina policistov ne bo izkoristila možnosti za predčasno upokojitev?" je vprašal Vili.

"Seveda so govorili nekaj podobnega. Očitno pa ne poznajo dovolj razpoloženja med policisti, ki s svojim ekonomskim in socialnim položajem ter odnosi v službi niso nič bolj zadovoljni kot delavci v podjetjih. Sedaj pa se je izkazalo za resnično tisto, na kar policijski sindikat opozarja že dalj časa: da bi namreč zaradi slabega ekonomskega položaja, skaljenih odnosov in drugih razlogov uniformirano in neuniformirano policijo zapustila večina njenih pripadnikov, če bi le imeli kam iti!" je pojasnil Rudi.

"No, to pa je zares zanimiva država, če so še policisti tako nezadovoljni!" je komentiral Vili.

"Očitno je razpoloženje med zaposlenimi v policiji in v drugih državnih službah podobno kot v gospodarstvu. Zaradi slabega gospodarskega položaja, kršenja pravic in šikaniranja novodobnih kapitalistov bi tudi iz gospodarskih podjetij večina delavcev pobegnila, če bi le imeli kam!" se je v pogovor vključil mizar Tone.

"Dragi Tone! Kdor je mogel, je že tako in tako pobegnil iz gospodarstva. Samo poglej, koliko delavcev se je v minulih letih predčasno upokojilo. Več kot 16.000 pa jih po sistemu 2 + 3 čaka na predčasno upokojitev na zavodu za zaposlovanje," je dejal Rudi.

"Jaz se temu nič ne čudim, saj bi tudi sam takoj pobegnil v predčasni pokoj, če bi le imel dovolj let," je razburjeno dejal Tone. "Odkrito vam povem, da bi raje jedel suh kruh, kakor da moram prenašati vsa ponižanja in šikaniranja, ki jih delavci zadnja leta doživljamo. Najhuje pa je to, da se jara gospoda iz nas norčuje: sami so si z različnimi divjimi privatizacijami in na druge sumljive načine pri-

grabili vse družbeno premoženje, ki smo ga desetletja skupaj ustvarjali, nam, ki smo ostali delavci, pa ne privoščijo več niti regresa za toplo malico in za letni dopust. Za težko zaslužene plače pa se moramo tako boriti, kakor da bi prosili za miloščino!"

"To, kar delajo zadnje čase z nami, je zares nezaslišano. Slovenci veljamo za pridne in delovne ljudi. Kljub temu pa sedaj že skoraj toliko ljudi, kot je delovno aktivnih, živi od pokojnin in podpor. Upokojencev je 460.000, kmečkih upokojencev je 15.000, prejemnikov

varstvenega dodatka je 45.000, prejemnikov invalidnin 49.000, brezposelnih pa 128.000. Skupaj je prejemnikov pokojnin in drugih prejemkov ter brezposelnih okoli 740.000, medtem ko je zaposlenih, samozaposlenih in kmetov skupaj 743.000. Razmere v našem gospodarstvu in javnih službah očitno postajajo tako neznosne, da bi vsi radi nekam pobegnili. Kdo bo v tej deželi sploh še hodil v službo, če bo delo pri nas še naprej tako slabo plačano in zaničevano?" je razburjeno vprašal Rudi.

"Le kdo? Ministri, poslanci, politiki, menedžerji in direktorji," je posegla v razgovor kuharica Štefka, ki je vedno dobro informirana, saj streže kavico tudi na različnih sestankih in posvetih vodstva našega podjetja z občinarji in ministri. "Povem vam: tistim, ki so najbolj odgovorni za nezadovoljstvo delavcev, v tej družbi še nič ne manjka, zato se držijo svojih položajev, funkcij ter privilegijev, ki so si jih prigrabili, kot klopi. Niti na misel jim ne pade, da bi se umaknili in položaje prepustili bolj sposobnim!"

"Kje pa je potem rešitev?!" smo razburjeno vzkliknili vsi v en glas!

"Ja, kje neki?! V predčasni pokoj je treba nagnati vse nesposobne in pokvarjene politike in menedžerje, potem pa bo pri nas hitro drugače, ali ne?" je Štefka postavila stvari na svoje mesto.

Iz dnevnika delavca Jožeta

Predčasne upokojitve

varstvenega dodatka je 45.000, prejemnikov invalidnin 49.000, brezposelnih pa 128.000. Skupaj je prejemnikov pokojnin in drugih prejemkov ter brezposelnih okoli 740.000, medtem ko je zaposlenih, samozaposlenih in kmetov skupaj 743.000. Razmere v našem gospodarstvu in javnih službah očitno postajajo tako neznosne, da bi vsi radi nekam pobegnili. Kdo bo v tej deželi sploh še hodil v službo, če bo delo pri nas še naprej tako slabo plačano in zaničevano?" je razburjeno vprašal Rudi.

"Le kdo? Ministri, poslanci, politiki, menedžerji in direktorji," je posegla v razgovor kuharica Štefka, ki je vedno dobro informirana, saj streže kavico tudi na različnih sestankih in posvetih vodstva našega podjetja z občinarji in ministri. "Povem vam: tistim, ki so najbolj odgovorni za nezadovoljstvo delavcev, v tej družbi še nič ne manjka, zato se držijo svojih položajev, funkcij ter privilegijev, ki so si jih prigrabili, kot klopi. Niti na misel jim ne pade, da bi se umaknili in položaje prepustili bolj sposobnim!"

"Kje pa je potem rešitev?!" smo razburjeno vzkliknili vsi v en glas!

"Ja, kje neki?! V predčasni pokoj je treba nagnati vse nesposobne in pokvarjene politike in menedžerje, potem pa bo pri nas hitro drugače, ali ne?" je Štefka postavila stvari na svoje mesto.

Nasmejmo se šalam našega zvestega bralca Janeza Žalika iz Turnišča

Dober nasvet

"Nikoli se ne prepiraj s kakšnim bedakom!"

"Zakaj pa ne?"

"Ker ne bo nihče vedel, kdo med vama je bolj nor!"

Poroka

"Doktor, koliko časa sta zaljubljenca običajno zaročena?"

"Dokler ne pride med njima do spora. Medtem pa se večina zaljubljenцев, žal, poroči!"

Gripa

"Ali ste že preboleli gripo?" je šef vprašal sodelavko.

"Še ne! Običajno si jo vzamem proti koncu februarja!"

Kapa

"Oprostite, gospod policist. Ali je ta policijska kapa morda vaša?"

"Ne! Jaz sem svojo izgubil!"

Nočni čuvaj

"Jaz sem rojen za nočnega čuvaja," se je pohvalil nočni čuvaj.

"Zakaj?"

"Že najmanjši šum me zbudi!"

Laž ima kratke noge

"Tvoj šef je peder!"

"Baraba! Meni pa je lagal, da je prostovoljni gasilec!"

Poštenost

"Ali veš, da obstaja sto načinov, kako priti do denarja?"

"Vem! Toda pošten je en samcat!"

"Kateri?"

"Sem si kar mislil, da si tudi ti že pokvarjen..."

Plačilo za delo

"V službi delam same nepotrebne stvari," je minister potožil prijatelju.

"Ali te vsaj pošteno plačajo?"

"Žal samo za pet minut!"

"Za katerih pet minut?"

"Ko sem na stranišču in ser..."

Previdnost

Na malici sta se srečali dve praktikantki.

"Jutri bomo imeli novoletno veselico v našem podjetju. Ali je tebi znano, kakšno razpoloženje je na teh veselicah?"

"Ne, nikoli še nisem bila. Vendar pa se bom za vsak primer okopala in si oblekla sveže spodnje hlačke."

Natančna diagnoza

"Mojster avtomehaničnik, ali je za mojega jeklenega konjička, ki je res že v letih, še kaj upanja?"

"Če bi bil vaš avto zares konj, bi ga takoj poslal v prisilni zakol!"

ŠALA TEDNA

Slab občutek

"Direktor mora pa res imeti slab občutek, ko ugotovi, da ni več sposoben za vodenje podjetja."

"Samo pomisli, kakšen občutek mora jo imeti šele delavci, dokler direktor tega ne ugotovi!"

**Ponovoletno srečanje
zaupnikov ZSSS
celjskega območja**

Luč, ki pomeni upanje

Sindikalni zaupniki celjskega območja so prejšnji petek dodobra napolnili dvorano Celjskega doma.

Ladi Kaluža, sekretar območne organizacije, je v pozdravnem govoru med drugim ugotovil, da je bilo lansko leto za Svobodne sindikate velik izziv. Čeprav so bili Svobodni sindikati uspešni, vsega niso dokončali. Zato se bodo morali z delom še naprej dokazovati. Da bi bili uspešni, bodo morali biti še bolj enotni. Zlasti zaradi nove delovnopravne zakonodaje bodo Svobodni sindikati morali spet nastopiti v bran pravic delavcev.

Udeležence je pozdravil tudi Dušan Semolič, predsednik ZSSS. "Na svoje delo v lanskem letu smo lahko ponosti. Verjetno je tu razlog, da je zaupanje v sindikata, kot ga kaže anketa Slovensko javno mnenje 98, najbolj porastlo.

Delavci morajo od demokracije imeti nekaj več kot pravico, da en-

krat na štiri leta pridejo na volišča in glasujejo za kandidate strank. Go-

spodje morajo vedeti, da delavskih organizacij ne smejo več podcenjevati." Tako Semolič, ki je napovedal, da se bo Zveza tudi letos bojevala, saj je najslabše ne narediti ničesar.

Na ponovoletnem srečanju so zaupniki, ki so odšli iz organizacije, prejeli spominska darila. Na naši fotografiji so: Ladi Kaluža, Lojzka Bož-

nik, Milan Kolar, Marjan Volavšek, Marjan Kranjc, Vojko Kocman (Fanka Iljaš, Martin Bosner, Miran Novak in Vinko Žgajner, so se opravičili), Ivan Jurše, Franjo Krsnik in Dušan Semolič.

Za vzdušje na srečanju so poleg muzikantov – ansambla Jožeta Mikole – poskrbeli vaški pevci iz Grobelnega. Kot že več let je za pravo sindikalno vzdušje tudi letos, čeprav

jo je bolezen zadržala doma, poskrbela Sonja Barl. Prav za vsakega udeleženca je pripravila vizitko, nekakšen čarobni klobuk. Vanj je poleg čarobne palice dala še dva tulčka s pomembnimi napotki kolegom. Enega objavljamo v faksimilu.

Za Dušana Semoliča pa je pripravila kar hiško. Da si tega darila ne bi vsak razlagal po svoje, je dodala še tole spremno besedilo:

Ko je bil 3. kongres ZSSS končan, sem čisto od blizu spoznala demokracijo, takšno, kot jo imamo v Sloveniji – vsak svojo. Pisana paleta barv in odtenkov ljudi, značajev, mišljenj in stališč. Igre ali boji, ki se pod tem imenom skrivajo, so tako zamotani, da jih je težko prepoznati, kaj šele imenovati. Jaz jih ne, sem pa skoraj prepričana, da še marsikdo ne. Pokončna drža našega Ladija in nadčloveška obvladljivost in mirnost Dušana sta me pripeljali do te hiške.

Spoštovani kolegi, kolegice sindikalisti, vsi, ki delamo med ljudmi in vsi vi, ki smo vam dali začasno podporo za vodstvo posameznih sindikatov tako na območju kot na republiški ravni ali zvezi. Ta hiška simbolizira Dalmatinovo 4 – hiško ZSSS – kjer domuje 19 sindikatov dejavnosti. Sindikate simbolizirajo okna, ki so vsa enako velika – enakopravna. So rumena, kar pomeni luč, da v temi človek lažje najde pot. Rumena so tudi zato, ker luč pomeni upanje, da bo tako tudi ostalo, da bodo besede glavarina, članarina, veličina in še kaj ostale v temi. To si želim predvsem zaradi tega, ker takšno razmišljanje ljudi privede do želje po gradnji drugačnih hiš, drugačnih oken, večjih ali manjših, pomembnih in nepomembnih. Žal pa vsi vemo, da človek z zgrajenim ni zadovoljen nikoli, vedno teži k spremembam

in vprašanje časa je, kakšne spremembe bi novogradnja ali adaptacija prinesle.

Na hiško sem naredila dvoje vrat – vhod in izhod – in nanju jasno zapisala: dobrodošli, mali ljudje in nasvidenje, gospodje in gospe. Na cestah, zavodih, podjetjih, na borzi nas čaka gomila ljudi – malih ljudi, ki se vsak dan večja in oni želijo prost vstop v hišo ZSSS, ker še verjamejo, da so kljub majhnosti dobrodošli.

Kravata, obleka, kovček in mobilni telefon še ne pomeni gospod, zato mora tisti, ki to želi, iskati izhod.

Naj vas ta simbolna hiška vedno spominja, da ZSSS nikoli ni imela gospodov (pod narekovajem), kajti dokler se je potrebno boriti za preživetje vsakdana, dokler moramo stati za cesti za pravice in obstoj, smo gospodje lahko le z svojo "veličino znotraj".

Pomembnost ljudem ne daje višina rasti, ampak velikost in pomembnost dejanj.

Za konec še sporočilo iz dimnika. Spoštovani predsednik ZSSS, Dušan Semolič, sekretar Rajko Lesjak in vsi, ki tako ali drugače vodite to hišo, vedite da, dokler bomo verjeli, da ste tu zaradi nas majhnih ljudi, ne boste sami.

Hišica je iz papirja, a gradili smo jo dolgo, zato jej spoštujemo nje vrednost kot celoto, prispevek slehernega izmed nas, kajti nimamo denarja, da bi SCT zidal za nas.

To so moji občutki, ki sem jih želela povedati vsem vam, da bi dobila potrditev, da smo kljub demokraciji še vedno mi največji, najboljši sindikat.

Sonja Barl

Ko malha
prazna ti grozi,
za mnoge še za muho
več te ni.
Da pa to se tebi ne zgodi,
Celjski sindikat
z Kalužom poskrbi.
Naj se ve,
da muhe nismo mi!

SREČNO 99 I

Razpis XXXVI. zimskih športnih iger gradbincev Slovenije

Komisija za šport in rekreacijo razpisuje Zimske športne igre v veleslalomu in teku na smučeh, ki bodo **6. marca na ROGLI**.

Organizator in pokrovitelj iger – RUDIS d.d. Trbovlje.

Tehnična izvedba: Klub – ŠTC Rogla

Prijavljeni bodo razdeljeni v tekmovalne skupine:

- Ženske:** A do 30 let - 1969 in mlajše
B od 30 - 40 let - 1970 - 1959
C od 40 - 50 let - 1960 - 1949
D nad 50 let - 1948 in starejše
- Moški:** A do 30 let - 1969 in mlajši
B od 30 - 40 let - 1970 - 1959
C od 40 - 50 let - 1960 - 1949
D nad 50 let - 1948 in starejši

Urnik tekmovanja

ob 9,30 uri – veleslalom

ob 13,30 uri – smučarski tek (2 km)

ob 16. uri – zaključek (razglasitev rezultatov, pogostitev in družabno srečanje s plesom)

Način tekmovanja:

Tekmovanje je posamezno in ekipno – moške in ženske kategorije.

Število tekmovalcev v posameznih kategorijah ni omejeno – (minimalno vsaj trije (3) tekmovalci). Vsi tekmujejo na lastno odgovornost, in to samo v svoji starostni skupini.

Če zaradi premalo prijavljenih posamezna kategorija odpade, lahko prijavljeni tekmovalci tekmuje glede na starost v višji ali nižji kategoriji.

Za ekipni vrstni red se upoštevata rezultata dveh (2) najbolje uvrščenih tekmovalcev (k) iz vsake kategorije VSL in smučarskih tekov.

Rezultati posameznikov in ekipni vrstni red se določijo s seštevkem interpelacijskih točk (od 100 – 1).

Pravila tekmovanja:

Tekmuje se po propozicijah SZS in določenih tega razpisa.

Ogled proge je možen z obeh strani (od spodaj ali od zgoraj). Pri tem morajo imeti tekmovalci (ke) na sebi dobro vidno štartno številko.

Pred tekmovanjem je prepovedana vožnja po progi (med vratci). Vsaki tovrstni kršitvi sledi diskvalifikacija. Vse morebitne spore v zvezi s tekmovanjem rešuje častno razsodišče takoj po končanem tekmovanju v posamezni panogi.

Pritožbo vodji tekmovanja lahko posreduje samo vodja ekipe.

Pravico nastopa imajo člani SDGD Slovenije in upokojencev, ki redno plačujejo članarino (vsaj zadnjih 6 mesecev).

PRIJAVE pošljite na obrazcih in po razpisanih kategorijah na naslov:

SDGD Slovenije, Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana s pripisom za Zimske ŠIG 99 najkasneje do 5. februarja 1999.

Obvezno navedite priimek in ime, naslov in telefonsko številko vodje ekipe, kateremu

bodo posredovane vse nadaljnje informacije.

Cena organizacije in izvedbe (kotizacija) za posameznega tekmovalca je do 2.000 tolarjev (glede na število udeležencev) in se bo poravnala po dodatnih navodilih organizatorja.

Organizator bo **prijavljenim posredoval dodatne informacije po 15. 2. 1999.**

Vse informacije v zvezi z razpisom prejmete do 5. 2. 1999 v tajništvu SDGD Slovenije, Ljubljana, Dalmatinova 4, tel/faks 061/312-460, po tem datumu pa Rudis d.d. Trbovlje – predsednik organizacijskega odbora Janko Dornik (oz. sekretarka Marjeta Starčević) tel. 0601/22-222.

Sindikalni pozdrav!

Anton Prišel,
predsednik komisije za šport in rekreacijo,
Mijodrag Popovič,
predsednik SDGD

Razpis Zimskih športnih iger območne organizacije ZSSS Zasavje

Zimske športne igre bodo v soboto, 13. februarja, v Lontovžu.

Ženske in moški bodo tekmovali v veleslalomu, v tehle kategorijah:

- do 30 let
od 31 do 40 let
od 41 do 50 let
nad 50 let

Prijave pošljite do 30. januarja na območno organizacijo ZSSS Zasavje, Trbovlje, Ulica 1. junija 19.

Dodatne informacije dobite pri Tjaši Logar, tel. 22-213.

Lepe pozdrave!

Ciril Urek,
sekretar območne organizacije ZSSS Zasavje,
Rudi Tomše,
komisija za šport in rekreacijo

Prejšnji teden se je Franjo Krsnik po več kot desetih letih dela v Sindikatu KNG poslovil od kolegov in sodelavcev na Dalmatinovi 4 v Ljubljani.

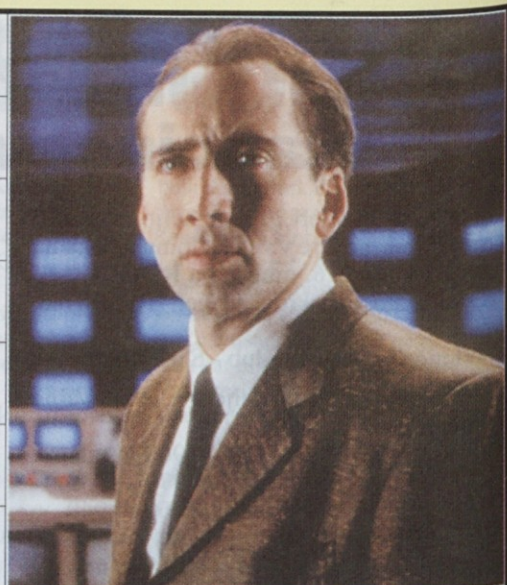
Novi upokojenec je kolegicam in kolegom pripravil prijetno obloženo mizo, ti pa njemu spominsko darilo. Ker odslej ne bo več sedel na sindikalnih sestankih, kjer je bil vedno prepoznaven po tem, da je svoje mnenje povedal med prvimi, bo lahko uporabljal samohodno kosilnico. Kot se je "pohvalil", mu je nekaj trave ostalo še od lani.

V priložnostnem govoru v dvorani, ki že dolgo ni bila tako polna, je Doro Hvalica za Franja dejal, da je živ dokaz – prej je menda enako rekel že Dušan Semolič – da ima Rop, vsaj glede nujnosti podaljšanja upokojitvene starosti, povsem prav. Srečno, Franjo!

Nova Delavska enotnost	TLAK	NAPRAVA ZA REGISTRIRANJE	UMETNOST, SMER V 20. STOLETJU	AMERIŠKI IGRALEC MINEO	MAKEDONSKO KOLO
ENOLETNA KULTURNA RASTLINA					
NEKDANJI SREBRNIK ZA ŠTIRI KRAJČARJE					
ZDRAVILIŠČE V BOKI KOTORSKI					
TRAČNICA				ŠOLSKI SESTAVEK POROČILO	RIMSKI BOG LJUBEZNI
NAJVEČJI HRVAŠKI POLOTOK					
SLAVKO TIHEC			EDO MIHEVC		
HUMORISTIKA PUTRIH			GRŠKA CRKA		

Avtor: Drago Ronner	VSAKA OD KOSTI, KI SESTAVLJAJO HRBTENICO	NOVINAR POROČEVALEC	V JOGI UGODEN POLOŽAJ ZA MEDITACIJO	PRIPOMOČEK PEVCEV BUKOV PLOD	7						2	MANJŠI COP	SMRTNI ANGEL V APOKALIPSU	REDOVNICA	UKRIVLJENA PALICA ZA OPIRANJE	LETOVIŠČE V SLOVENSKEM PRIMORJU	
POREDEN, NEUGNAN OTROK							PREBIVALKA ZDA										
MAJHNA, DROBNA RESA							KATRAN						AMERIŠKI IGRALEC (James)				
PRAVOSLAVNI ŠKOF ALI NADŠKOF							NEKD. VOJNA LADJA						MEHKO OBUVALO IZ KOŽE				
GLAS, ZVOK				STROJ, NAPRAVA									REKA SKOZI M. SOBOTO				
ČASOVNO OBDOBJE, VEK				BOŽANSKA SILA PRI GNOŠTIKIH			NAJDALJŠA REKA NA SVETU	OTROŠKO OKO	DALJŠI MOŠKI SUKNJIČ						LOJZE ROZMAN		
NIKOLA TESLA			ZVEZA MED DRŽAVAMI	TRAVNATA RAVAN BREZ DREVES V ŠPANIJI					PAUL SIMON			SILA POTREBA			AVST. PEVEC JURGENS		
ORODJE ZA MLATEV				PREMICA DOTIKALNICA					GOSPOSKOST, ODLIČNOST			DANSKI OTOK					
MUZA LJUBEZENSKE POEZIJE				VRSTA ELEKTRONKE			FRANCOŠKA IGRALKA (Magali)	AM. IGRALEC DI CAPRIO	3							DENARNA ENOTA IZRAELA	AMERIŠKA IGRALKA KELLY
Nagrada križanka št. 4	MADŽARSKA POVRŠINSKA MERA	HRV. DIRIGENT CIPCI	ZG. DEL STOPALA					KATJA BOH					ZADETEK PRI NOGOMETU			ŠILIH GUSTAV	
HČI OJDIPA IN JOKASTE V GRŠKI MITOLOGIJI								AŠKERČEVA PESEM					GR. BOGINJA PREPIRA			NAŠA NAJD. REKA	
ROBERT ALTMAN			OKRASNI ZIMZE. GRM						AM. IGRALEC MARVIN				PRIPADNIK ESEROV				
ŠKATLI PODOBEN DEL V KOSU POHIŠTVA			EVA LONGYKA						DOLINA				RIM. BOGINJA JEZE				
KNJIGA ZEMLJEVIDOV													ODISEJEVA DOMOVINA				
								RUDNINA KOSITROV OKSID					TONI KUNTNER				
								OBRAT TELESA OKOLI PREČNE OSI	NAJVEČJA AMERIŠKA DRŽAVA							ANGLEŠKO SVETLO PIVO	

GESLA NAGRADNE KRIŽANKE št. 4 (28. 1. 1999):

1:

2:

3:

Gesla iz današnje nagradne križanke napišite na označena polja, izrežite in pošljite nalepljene na dopisnici na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije – Svet, Dalmatinova 4, Ljubljana. Tudi tokrat je nagrada 5000 tolarjev, zato ne pozabite napisati svoj točen naslov in davčno številko. Upoštevali bomo pravilne rešitve, ki bodo prispele do ponedeljka, 8. februarja 1999.

Pravilna rešitev gesel iz 2. letošnje številke Nove Delavske enotnosti: 1. ZATO TAKO LEPO, 2. IZGLEDA KER, 3. JI KUHAVA MIDVA. Nagrado 5000 tolarjev prejme Damijan Lipušček, Kosovelova 1, 5220 Tolmin. Nagrado bomo poslali po pošti.

SALOMONOV
UGANKAR
IZHAJA VSAK PETEK!
BOGATE NAGRADE!